

Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimus

7.3.2025 – 31.1.2028

Sisällysluettelo

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA	1
SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON TYÖEHTOSOPIMUS	8
1 § Soveltamisala	8
2 § Voimassaolo	8
3 § Työnjohto-oikeus, työsuhteen alkaminen ja päättyminen	8
4 § Palkkaus	9
5 § Osa-ajan palkka	9
6 § Työajan määräytyminen	10
7 § Säännöllinen työaika	12
8 § Jaksotyöaika	12
9 § Työajan tasoittumisjärjestelmä	13
10 § Liukuva työaika ja työaikapankki	13
11 § Leirityöaika	14
12 § Lisätyö	15
13 § Ylityö	16
14 § Tauot ja lepoajat	17
15 § Arkipyhäviikot	18
16 § Ilta- ja yötyö	18
17 § Lauantaityö	19
18 § Sunnuntaityökorvaus	19
19 § Varallaolo	19
20 § Hälytystyö	20
21 § Työvuoroluettelo	20
22 § Työaikakirjanpito	21
23 § Etätyö	21
24 § Muut koulutus-, kehittämis- ja työtehtävät	21
25 § Vuosiloma	21
26 § Työkyvyttömyysajan palkka	23
27 § Lääkärintarkastukset	24
28 § Vaikeasti sairaan lapsen hoito	25
29 § Lyhyt tilapäinen palkallinen vapaa	25
30 § Perhevapaat	26
31 § Matkustaminen	27

32 § Ryhmähenkivakuutus	27
33 § Jäsenmaksujen periminen.....	27
34 § Ammatillinen osaaminen ja koulutus	27
35 § Työrauha	29
36 § Paikallinen sopiminen poikkeustilanteissa (selviytymislauseke).....	29
37 § Erimielisyyksien ratkaiseminen	29
PALKKAUSJÄRJESTELMÄ.....	31
1 § Tarkoitus	31
2 § Palkanosat	31
3 § Peruspalkka ja vaativuusryhmät.....	31
4 § Kokemuslisä.....	34
5 § Suoritusperusteinen palkanosa	34
6 § Henkilökohtainen lisä	35
7 § Sijaisen palkka	35
8 § Harjoittelijan palkka	35
9 § Palkan tarkistaminen	35
10 § Työehtosopimuksen palkkaratkaisu	36
Esimerkkejä palkkausjärjestelmän soveltamisesta	36
SOPIMUS LUOTTAMUSMIEHISTÄ JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUISTA.....	38
YHTEISTOIMINTASOPIMUS	41
SOPIMUS PAPPIEN JA KANTTORIEN TOIMITUSPALKKIOISTA	43
TYÖSOPIMUSMALLI.....	45
VAATIVUUSRYHMITTELYMALLI	46

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON TYÖEHTOSOPIMUKSEN UUDISTAMISEKSI 2025-2028

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Kirkon alat ry

Aika 7.3.2025

Paikka: Etäyhteyksin

Läsnä: Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Tuomas Aarto
Minna Ääri
Sara Välimaa
Jessika Silfvast
Kaj Schmidt

Kirkon alat ry
Paula Aaltonen
Pekka Pietinen

Allekirjoittaneet liitot ovat sopineet Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimuksen uudistamisesta seuraavaa:

1. SOPIMUSKAUSI

Uuden työehtosopimuksen sopimuskausi alkaa 7.3.2025 ja päättyy 31.1.2028. Uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti noudatetaan aiemman sopimuksen määräyksiä.

Työehtosopimus on voimassa 31.1.2028 saakka ja jatkuu sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Osapuolet tarkastelevat vuoden 2026 lokakuun aikana sopimuksen tavoitteiden toteutumista sekä arvioitavissa olevia talouden ja työllisyyden näkymiä Suomen ortodoksisen kirkon sopimusosalalla. Arvioinnin perusteella kummallakin osapuolella on mahdollisuus irtisanoa työehtosopimus päättymään 31.1.2027. Irtisanomista koskeva ilmoitus on kirjallisesti toimitettava viimeistään 30.11.2026 toiselle sopijaosapuolelle sekä tiedoksi valtakunnansovittelijalle.

2. PALKANKOROTUKSET

2.1. Palkankorotukset vuonna 2025

Palkkoja korotetaan 1.6.2025 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 1,8 prosentin suuruisella yleiskorotuksella ja 0,5 prosentin erällä, jonka käyttämisestä työnantaja päättää. Työnantajan päättämän erän suuruus lasketaan tämän työehtosopimuksen

piiriin kuuluvien kuukausipalkkaisten työntekijöiden tammikuun 2025 kuukausipalkoista luontoisetuineen.

2.2. Palkankorotukset vuonna 2026

Palkkoja korotetaan 1.5.2026 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 2,2 prosentin suuruisella yleiskorotuksella ja 0,7 prosentin erällä, jonka käyttämisestä työnantaja päättää. Työnantajan päättämän erän suuruus lasketaan tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien kuukausipalkkaisten työntekijöiden tammikuun 2026 kuukausipalkoista luontoisetuineen.

2.3. Palkankorotukset vuonna 2027

Palkkoja korotetaan 1.5.2027 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 2,0 prosentin suuruisella yleiskorotuksella ja 0,4 prosentin erällä, jonka käyttämisestä työnantaja päättää. Työnantajan päättämän erän suuruus lasketaan tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien kuukausipalkkaisten työntekijöiden tammikuun 2027 kuukausipalkoista luontoisetuineen.

3. Periaatteet työpaikkakohtaisen erän kohdentamisessa vuosina 2025, 2026 ja 2027

Paikallista erää voidaan kohdentaa työnantajan päättämällä tavalla. Työpaikkakohtaisen erän tarkoituksena on tukea palkkauksen kannustavuutta ja oikeudenmukaisuutta, oikaista mahdollisia palkkavinoumia ja tukea työnantajan palkkapolitiikan toteuttamista. Toimihenkilöiden osaamista ja työssä suoriutumista voidaan käyttää ohjaavana tekijänä korotusten kohdentamisessa. Paikallinen erä voidaan jakaa yleiskorotuksena. Ennen kuin työnantaja päättää työpaikkakohtaisen erän jakamisesta ja kohdentamisesta, työnantaja keskustelee luottamusmiehen kanssa erän kohdentamisesta henkilötietojen suoja huomioiden.

4. Taulukkopalkkojen ja luottamusmieskorvausten korotukset

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.6.2025 lukien 1,8 prosentilla, 1.5.2026 lukien 2,2 prosentilla ja 1.5.2027 lukien 2,0 prosentilla.

Luottamusmieskorvauksia korotetaan 1.6.2025 lukien 7,6 prosentilla pyöristäen ylöspäin seuraavaan täyteen euroon. Uusi luottamusmieskorvaus on 1.6.2025 alkaen 50 euroa kuukaudessa.

Uudet taulukkopalkat ovat:

Vaativuusryhmä	1.6.2025	1.5.2026	1.5.2027
I	1987,06 - 2139,80	2030,78 - 2186,88	2071,4 - 2230,62
II	2381,23 - 2477,08	2433,62 - 2531,58	2482,29 - 2582,21
III	2627,06 - 2913,32	2684,86 - 2977,41	2738,56 - 3036,96
IV	3215,93 - 3540,42	3286,68 - 3618,31	3352,41 - 3690,68
V	3898,39 - 5209,87	3984,15 - 5324,49	4063,83 - 5430,98

3. TEKSTIMUUTOKSET

Muutetaan työajan määräytymistä koskevaa 6 §:n B. kohtaa seuraavasti:

B. Työaikalain piiriin kuulumattomat työntekijät

Hengellistä työtä tekeville (pappi, diakoni ja kanttori) annetaan kaksi vapaapäivää kalenteriviikossa, mikäli välttämättömät ja kiireelliset työtehtävät eivät sitä estä.

Vapaapäivät eivät kuitenkaan voi olla lauantai tai sunnuntai eivätkä kirkolliset juhlapäivät, ellei tämä poikkeuksellisesti ole mahdollista.

Kolmen kuukauden kahdeksan viikon jakso on se aika, jonka kuluessa vapaapäivät tulee tasoittaa. Mikäli välttämättömät ja kiireelliset työtehtävät tai muu painava syy estää vapaapäivien pitämisen joko ennalta arvaamattomasta syystä tai yllättäen, niin menetetty vapaapäivä on pidettävä viimeistään tasoitumisjakson päättymistä kahdeksannen ~~menetettyä vapaata~~ seuraavan kalenteriviikon aikana.

Työsuhteen päättyessä pitämättömät vapaat maksetaan palkkana.

Suositus:

1. Edellä mainitusta huolimatta suositellaan, että pappien, diakonien ja kanttoreiden viikkovapaat sijoitetaan viikonloppuun (lauantaille ja sunnuntaille) vähintään kerran neljässä kuukaudessa puolessa vuodessa. Tämän lisäksi ei tällöin tule muita viikkovapaita, jolloin viikkovapaiden määrä näinäkin viikkoina on kaksi.
2. Muilta osin kahden viikoittaisen vapaapäivän osalta on tarkoituksenmukaista, että ne annettaisiin perättäisinä päivinä. Työntekijän lepo sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen toteutuu parhaiten kahden peräkkäisen vapaapäivän järjestelmässä. Toisaalta juuri riittävä lepo sekä työ- ja

perhe-elämän onnistunut yhteensovittaminen takaavat työntekijän jaksamisen sekä jaksavan ja motivoituneen työntekijän. Poikkeuksellisesti vapaapäiviä voidaan antaa useampia yhdenjaksoisesti peräkkäin, kuitenkin enintään kuusi päivää kerrallaan.

3. Vapaapäiväjärjestelyjen aikana on myös huolehdittava siitä, että seurakuntalaiset tavoittavat seurakunnan työntekijät kiireellisissä tapauksissa.
4. Kanttorit, diakonit ja papit laativat vapaapäivien sijoittelusta kolmen kuukauden 8 viikon suunnitelman yhdessä kirkkoherran kanssa. Kirkkoherra toimittaa omalta osaltaan vastaavan suunnitelman piispalle.

Työajattomalle työntekijälle annetaan yhdenjaksoisen leirityöskentelyn perusteella leirityöaikahyvitystä seuraavasti:

<u>Täydet leirivuorokaudet</u>	<u>Vapaapäivät</u>
<u>3 vähintään</u>	<u>1</u>
<u>7 vähintään</u>	<u>2</u>
<u>9 vähintään</u>	<u>3</u>
<u>11 vähintään</u>	<u>4</u>
<u>13 vähintään</u>	<u>5</u>

Leirivuorokauden määräytymiseen ja annettavien vapaapäivien antamiseen sovelletaan soveltuvin osin työajallisia työntekijöitä koskevan 11 §:n määräyksiä.

Muutetaan vuosilomaa koskevan 25 §:n 8. kohta seuraavasti:

8. Vuosiloman siirtämiseen työkyvyttömyyden vuoksi noudatetaan kulloinkin voimassa olevan vuosilomalain säännöksiä. Vuosilomalain mukainen omavastuu-aika on kuitenkin viisi tämän työehtosopimuksen mukaista lomapäivää.

~~Jos työntekijä on vuosilomansa tai sen osan alkaessa tai aikana synnytyksen, sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvytön, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Työntekijällä on pyynnöstään oikeus loman tai sen osan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön. Työntekijän on työnantajan pyynnöstä esitettävä luotettava selvitys työkyvyttömyydestään.~~

Muutetaan sopimuksen luottamusmiehistä ja työsuojeluvaltuutetuista luottamusmiesten valintaa koskevan 1. ja 3. kohtaa seuraavasti:

1. Työntekijöillä on oikeus valita kaksi (2) luottamusmiestä jokaiseen hiippakuntaan, ~~Helsingin seurakuntaan ja ortodoksiseen kirkollishallitukseen (edustaa myös järjestöjä)~~ siten, että Helsingin hiippakuntaan valitut luottamusmiehet edustavat myös Filantropia ry:n palveluksessa olevia työntekijöitä ja Kuopion

ja Karjalan hiippakuntaan valitut luottamusmiehet edustavat myös ONL ry:n palveluksessa olevia työntekijöitä sekä kirkon palvelukeskuksen ja kirkollishallituksen työntekijöitä, jotka työskentelevät Kuopion ja Karjalan hiippakunnan alueella. Luottamusmiehelle valitaan varaluottamusmies, joka luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa tämän tehtäviä. Luottamusmiehen estyneenä ollessa hänen tehtäviään hoitaa ensisijaisesti samaan hiippakuntaan valittu toinen luottamusmies ja toissijaisesti toiseen hiippakuntaan valittu luottamusmies. Varaluottamusmiehiä ei valita.

Luottamusmies valitaan ortodoksisen kirkon tai sen seurakuntien taikka 1. kohdassa mainittujen järjestöjen työntekijöiden keskuudesta ja hänen tulee olla tämän työehtosopimuksen osapuolena olevan järjestön jäsen sekä perehtynyt työpaikan olosuhteisiin. Kirkon alat ry tekee luottamusmiehen valinnasta työpaikalla kirjallisen ilmoituksen kirkollishallitukselle.

Pöytäkirjamerkintä: Uusi luottamusmiesorganisaatio otetaan käyttöön 1.1.2026.

2. (ei muutoksia)

3. Kirkollishallitukselle on ilmoitettava, milloin toiseen hiippakuntaan valittu luottamusmies luottamusmiehelle valittu varaluottamusmies toimii luottamusmiehen sijaisena.

Muutetaan työehtosopimuksen työ sopimusmallin kohtaa 2. seuraavasti:

Työsuhde on määräaikainen ja sen kalenterijakso tai arvioitu kesto on:

Määräaikaisuuden perusteltu syy on:

4. TEKNISET MUUTOKSET

Selkiytetään vuosilomaa koskevan 25 §:ää seuraavasti:

1. Työntekijän vuosiloma määräytyy tässä määräyksessä sovitun mukaisesti ja lisäksi soveltuvien osin kulloinkin voimassa olevan vuosilomalain mukaan. Vuosiloman päiväpalkanjakajana käytetään lukua 20,83.

Muutetaan ja selkiytetään sopimuksen pappien ja kanttorien toimituspalkoista 1-2 §:ää seuraavasti:

1 § Toimituspalkkioon oikeutetut sekä toimituspalkkion maksamisen edellytykset

Seurakunnat maksavat toimituspalkkiota papille ja kanttorille, jonka kanssa seurakunta on sopinut 2 §:ssä mainitun toimituksen tai tehtävän suorittamisesta. Toimituspalkkiota ei makseta papille ja kanttorille, joka on kyseisen seurakunnan työntekijä.

Toimituspalkkion maksamisen edellytyksenä on, että toimituksen tai tehtävän suorittamisesta on sovittu etukäteen seurakunnan kanssa ja että seurakunnan omat työntekijät ovat estyneitä toimitusta tai tehtävää suorittamasta.

Toimituspalkkiota ei makseta, jos toimituksen tai tehtävän suorittaminen on perustunut yksinomaan yksityisen seurakuntalaisen pyyntöön.

Toimituspalkkiota voidaan maksaa myös, jos seurakunta sopii toimituksen tai tehtävän suorittamisesta papin tai kanttorin kanssa tämän vapaapäivänä, papin tai kanttorin tehtäviä on otettu hoitamaan kirkon eläkettä saava henkilö, tai jos papille tai kanttorille annetaan lyhyeksi ajaksi määräys hoitaa toista papin tai kanttorin tehtävää oman tehtävän ohella.

~~Toimituspalkkion sijasta voidaan myös maksaa päiväpalkkaa. Oman tehtävän ohella toisen papin tai kanttorin tehtävää hoidettaessa toimituspalkkion tai päiväpalkan suuruus voi olla enintään 35 prosenttia 2 §:n mukaisesta toimituspalkkiosta tai päiväpalkasta.~~

Toimituspalkkiota ei makseta seurakunnan tilaisuudessa vieraillevalle papille tai kanttorille, joka saa palkkaa muulta työnantajalta, tai jos toimituksia suoritetaan vastavuoroisuuden periaatetta noudattaen.

Toimituspalkkioon oikeutetut tulee aina asianmukaisesti vakuuttaa.

2 § Toimituspalkkioiden määräytyminen

Toimituspalkkiona maksetaan papille ja kanttorille tuntikorvaus toimitukseen tai tehtävään käytetyltä ajalta. Tuntikorvauksen suuruus on kyseisen tehtävän vaativuusryhmän peruspalkasta laskettu tuntipalkka.

Papille tai kanttorille, joka ei täytä Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 132 § tai 133 § mukaisia kelpoisuusehtoja, maksetaan vähintään 80,05 % edellä mainitusta korvauksesta.

Toimituspalkkion sijasta voidaan myös maksaa päiväpalkkaa, mikäli papin tai kanttorin kanssa sovitaan useamman toimituksen tai tehtävän suorittamisesta päivässä ~~voidaan toimituspalkkion sijasta maksaa päiväpalkka.~~

Oman tehtävän ohella toisen papin tai kanttorin tehtävää hoidettaessa toimituspalkkion tai päiväpalkan suuruus voi olla enintään 35 prosenttia 2 §:n mukaisesta toimituspalkkiosta tai päiväpalkasta.

Kullekin toimitukselle annetaan tuntimääräsuositus, jonka mukaan toimituspalkkio voidaan maksaa maksetaan. Koska kyseessä on suositus, voidaan tuntimäärien osalta noudattaa myös poikkeavaa käytäntöä seurakunnassa tai yksittäistapauksessa esimerkiksi toimituksen keston vuoksi. Yksittäistapauksissa voidaan sopia poikkeavasta käytännöstä esimerkiksi palveluksen pitkän keston vuoksi.

~~Mikäli papin tai kanttorin kanssa sovitaan useamman toimituksen tai tehtävän suorittamisesta päivässä, voidaan toimituspalkkion sijasta maksaa päiväpalkka.~~

Seurakunta ~~Seurakunnan~~neuvosto päättää toimitusten tuntimäärät.

Suosituksessa määritetyt tuntimäärät kattavat toimituksen valmistelun mahdollisine etukäteiskeskusteluineen ja harjoituksineen, itse toimituksen sekä mahdollisen muun toimituksen jälkeiseen juhlaan osallistumisen, ellei poikkeuksellisesti muuta sovita.

Työmarkkinaosapuolten suositus tuntimääristä papeille ja kanttoreille on seuraava:

Toimitus	Tunnit
Kaste	1
Vainajan muistopalvelus	1
Kiitosrukouspalvelus	1
Avioliittoon vihkiminen	2
Hautaus ja muistotilaisuus	2
Kodin pyhitys	2
Sunnuntain ja kirkollisen juhlapäivän liturgia / vigilia	3
Liturgia, hautaus ja muistotilaisuus	4

Etäyhteyksin 7.3.2025

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Tuomas Aarto   Minna Ääri

Kirkon alat ry

Paula Aaltonen

SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON TYÖEHTOSOPIMUS

1 § Soveltamisala

1. Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimuksesta neuvottelevat Palvelu-alojen työnantajat PALTA ry työnantajan edustajana ja Kirkon alat ry työntekijöiden edustajana. Työehtosopimuksesta neuvotellaan pääneuvottelijoiden muodostamassa pääryhmässä, joka myös johtaa sopimustyöskentelyä ja muuta palvelussuhteen ehtojen kehittämiseen liittyvää työskentelyä.
2. Tätä työehtosopimusta sovelletaan Suomen ortodoksisen kirkon ja seurakuntien henkilökuntaan, Ortodoksisen seminaarin henkilökuntaan sekä soveltuvien osin ortodoksisen kirkon piirissä toimiviin organisaatioihin.
3. Tätä työehtosopimusta ei sovelleta arkkipiispaan, hiippakuntien piispoihin, palvelukeskuksen johtajaan, lakimieheen, eikä henkilöön, joka toimii kirkollishallituksen johtamistehtäviin rinnastettavissa tehtävissä. Tätä sopimusta ei sovelleta uskonnonopettajan tehtävissä toimiviin.

2 § Voimassaolo

1. Tämä työehtosopimus tulee voimaan 7.3.2025 ja päättyy 31.1.2028. Sopimus on voimassa sen jälkeenkin vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä irtisanota kirjallisesti.
2. Osapuolet tarkastelevat vuoden 2026 lokakuun aikana sopimuksen tavoitteiden toteutumista sekä arvioitavissa olevia talouden ja työllisyyden näkymiä Suomen ortodoksisen kirkon sopimuslalla. Arvioinnin perusteella kummallakin osapuolella on mahdollisuus irtisanoa työehtosopimus päättymään 31.1.2027. Irtisanomista koskeva ilmoitus on kirjallisesti toimitettava viimeistään 30.11.2026 toiselle sopijaosapuolelle sekä tiedoksi valtakunnansovittelijalle.

3 § Työnjohto-oikeus, työsuhteen alkaminen ja päättyminen

1. Työnantajan edustajalla on oikeus ottaa työsuhteeseen ja päättää työsuhde sekä määrätä työn johtamisesta.

Työnantajan edustajalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on toimivalta edustaa työnantajaa työsuhdeasioissa ja henkilöstöhallinnossa. Seurakunnassa työnantajan edustaja on kirkkoherra.
2. Ortodoksisen kirkon henkilöstön valintaan sovelletaan lakia ortodoksisesta kirkosta.
3. Työsopimus tehdään kirjallisesti. Työehtosopimuksen liitteenä on työsopimusmalli.
4. Koeajan pituus määräytyy kulloinkin voimassa olevan työsopimuslain mukaan. Koeajan kuluessa työsopimus voidaan molemmin puolin purkaa.

Pöytäkirjamerkintä:

Tämän työehtosopimuksen tekohetkellä koeajan enimmäispituus on kuusi kuukautta. 12 kuukautta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työsuhteen kestosta.

5. Työnantajan on irtisanoessaan työsuhteen noudatettava seuraavia irtisanomisaikoja, ellei toisin sovita:

Työsuhteen keskeytyksen kesto	Irtisanomisaika
0 - 1 vuosi	14 päivää
yli 1 – enintään 4 vuotta	1 kuukausi
yli 4 vuotta – enintään 8 vuotta	2 kuukautta
yli 8 vuotta – enintään 12 vuotta	4 kuukautta
yli 12 vuotta	6 kuukautta

6. Työntekijän on irtisanoessaan työsuhteen noudatettava seuraavia irtisanomisaikoja, ellei toisin sovita:

Työsuhteen keskeytyksen kesto	Irtisanomisaika
enintään 5 vuotta	14 päivää
yli 5 vuotta	1 kuukausi

4 § Palkkaus

1. Palkat ja palkkaperusteet määräytyvät tämän työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän perusteella.
2. Palkka maksetaan kerran kuukaudessa ennalta ilmoitettuna kiinteänä palkanmaksupäivänä työntekijän osoittamaan rahalaitokseen.

Työsuhteen päättyessä loppupalkka maksetaan työsuhteen päättymistä seuraavana normaalina palkanmaksupäivänä, kuitenkin siten, että työnantajalla on aina vähintään 10 kalenteripäivää aikaa maksaa loppupalkka työsuhteen päättymisestä.

5 § Osa-ajan palkka

1. Osa-aikaisen työntekijän säännöllinen työaika määrätään tai sovitaan työtehtävien määrän perusteella. Osa-aikatyö voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla joko sijoittamalla työaika eri päiville tai vain joillekin päiville noudattaen työehtosopimuksen mukaisia tuntimääriä.
2. Laskettaessa osa-ajalta maksettavan palkan suuruutta saadaan päiväpalkka jakamalla kuukausipalkka luvulla 21,5.
3. Kuukausipalkkaisen toimistotyöntekijän tuntipalkkajakaja on 152.

4. Yleistä työaikaa noudattavien ja työaikalain piiriin kuulumattomien osalta tuntipalkkakajajana käytetään lukua 163.

6 § Työajan määräytyminen

A. Työaikalain soveltamisalaan kuuluvat työntekijät

Työajaksi luetaan työhön käytetty aika, jonka työntekijä on velvollinen olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä. Työehtosopimuksen 7-23 §:n työaika-määräykset koskevat työaikalain soveltamisalaan kuuluvia työntekijöitä.

Soveltamisohje:

Työaikaa on myös muualla kuin työpaikalla työnantajan lukuun ja tämän määräyksestä tehtävä työ.

Eriyistilanteita työajan määrittelyssä:

1. Lepoajat: Työajaksi ei lueta päivittäisiä lepoaikoja, jos työntekijä saa tällöin esteettömästi poistua työpaikalta.
2. Matka-aika: Työajaksi ei lueta matkaan käytettyä aikaa, ellei sitä samalla ole pidettävä varsinaisena työsuorituksena.
3. Koulutustilaisuudet ja seminaarit: Koulutukseen käytetty aika luetaan työajaksi, jos se on työtehtävien hoidon kannalta välttämätöntä perehdyttämiskoulutusta ja työntekijä on velvollinen osallistumaan koulutukseen. Täydennyskoulutus ei oikeuta työaikakorvauksiin. Täydennyskoulutuksessa luetaan päivittäiseksi työajaksi koulutuksen tosiasiallinen kesto-aika, mukaan lukien matka-aika, kuitenkin yleistä säännöllistä työaikaa ja jaksotyöaikaa noudatettaessa 8 tunnilta sekä virastotyöaikaa noudatettaessa 7 tunnilta 15 minuutilta.

Soveltamisohje:

Jos työntekijä osallistuu koulutustilaisuuteen, jossa hän toimii osan aikaa opetus- tai muissa työtehtävissä ja osan aikaa koulutettavana, luetaan työajaksi vain opetus- tai muihin tehtäviin käytetty aika.

Täydennyskoulutus ei oikeuta työaikakorvauksiin. Kuitenkin siinä tapauksessa, että työntekijän viikoittainen työaika tehdään täytenä ja hän osallistuu sen lisäksi vapaapäivänään täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle siltä ajalta korottamatonta palkkaa, kuitenkin enintään yhden säännönmukaisen työpäivän pituiselta ajalta kutakin koulutukseen käytettyä vapaapäivää kohden (yleistä säännöllistä työaikaa ja jaksotyöaikaa noudatettaessa 8 tunnilta sekä virastotyöaikaa noudatettaessa 7 tunnilta 15 minuutilta).

Koulutustilaisuuteen osallistumisen lukeminen työajaksi edellyttää aina velvollisuutta osallistua tilaisuuteen.

Erilaisiin sosiaalisiin tilaisuuksiin osallistumista, koulutustilaisuuden yhteydessä tai muutoin, ei yleensä lueta työajaksi, poikkeuksena aika, jona työntekijä tekee työnantajan määräämiä tapahtuman tai tilaisuuden edellyttämiä työtehtäviä.

Jos työntekijä on määrätty olemaan läsnä seminaarissa työnantajan edustajana esimerkiksi paneelissa tai muussa siihen verrattavassa tehtävässä, luetaan tällainen työnantajan edustamiseen käytetty aika työajaksi. Muissa tapauksissa seminaariin osallistuminen katsotaan koulutukseen rinnastettavaksi ajaksi, joka ei pääsääntöisesti ole työaikaa. Työaikaa on vain seminaarissa suoritettuihin nimenomaisiin työtehtäviin käytetty aika.

B. Työaikalain piiriin kuulumattomat työntekijät

Hengellistä työtä tekeville (pappi, diakoni ja kanttori) annetaan kaksi vapaapäivää kalenteriviikossa, mikäli välttämättömät ja kiireelliset työtehtävät eivät sitä estä.

Vapaapäivät eivät kuitenkaan voi olla lauantai tai sunnuntai eivätkä kirkolliset juhlapäivät, ellei tämä poikkeuksellisesti ole mahdollista.

Kolme kuukauden jakso on se aika, jonka kuluessa vapaapäivät tulee tasoittaa. Mikäli välttämättömät ja kiireelliset työtehtävät tai muu painava syy estää vapaapäivien pitämisen joko ennalta arvaamattomasta syystä tai yllättäen, niin menetetty vapaapäivä on pidettävä viimeistään tasoittumisjakson päättymistä seuraavan kalenteriviikon aikana.

Työsuhteen päättyessä pitämättömät vapaat maksetaan palkkana.

Suositus:

1. Edellä mainitusta huolimatta suositellaan, että pappien, diakonien ja kanttoreiden viikkovapaat sijoitetaan viikonloppuun (lauantaille ja sunnuntaille) vähintään kerran neljässä kuukaudessa. Tämän lisäksi ei tällöin tule muita viikkovapaita, jolloin viikkovapaiden määrä näinäkin viikkoina on kaksi.
2. Muilta osin kahden viikoittaisen vapaapäivän osalta on tarkoituksenmukaista, että ne annettaisiin perättäisinä päivinä. Työntekijän lepo sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen toteutuu parhaiten kahden peräkkäisen vapaapäivän järjestelmässä. Toisaalta juuri riittävä lepo sekä työ- ja perhe-elämän onnistunut yhteensovittaminen takaavat työntekijän jaksamisen sekä jaksavan ja motivoituneen työntekijän. Poikkeuksellisesti vapaapäiviä voidaan antaa useampia yhdenjaksoisesti peräkkäin, kuitenkin enintään kuusi päivää kerrallaan.

3. Vapaapäiväjärjestelyjen aikana on myös huolehdittava siitä, että seurakuntalaiset tavoittavat seurakunnan työntekijät kiireellisissä tapauksissa.
4. Kanttorit, diakonit ja papit laativat vapaapäivien sijoittelusta kolmen kuukauden suunnitelman yhdessä kirkkoherran kanssa. Kirkkoherra toimittaa omalta osaltaan vastaavan suunnitelman piispalle.

Työajattomalle työntekijälle annetaan yhdenjaksoisen leirityöskentelyn perusteella leirityöaikahyvitystä seuraavasti:

Täydet leirivuorokaudet	Vapaapäivät
3 vähintään	1
7 vähintään	2
9 vähintään	3
11 vähintään	4
13 vähintään	5

Leirivuorokauden määräytymiseen ja annettavien vapaapäivien antamiseen sovelletaan soveltuvin osin työajallisia työntekijöitä koskevan 11 §:n määräyksiä.

7 § Säännöllinen työaika

1. Työntekijän yleinen säännöllinen työaika on 38 tuntia 15 minuuttia viikossa, ja 6-8 tuntia vuorokaudessa, jollei työaikaa ole järjestetty jaksotyöajan tai virastotyöajan mukaisesti.
2. Toimistotyössä toimivan työntekijän säännöllinen työaika on pääsääntöisesti 36 tuntia 15 minuuttia viikossa ja 7 tuntia 15 minuuttia vuorokaudessa.
3. Vuorokautinen työaika voidaan tasoittumisjaksoa käyttämällä pidentää enintään 10 tuntiin ja viikkotyöaika enintään 50 tuntiin.
4. Työpäivä on pyrittävä järjestämään, lepotaukoja lukuun ottamatta, niin, että se jakautuu enintään kahteen jaksioon. Tästä voidaan poiketa, mikäli se on seurakunnan toiminnan tarkoituksenmukaisen järjestämisen tai muun erityisen syyn vuoksi välttämätöntä.

8 § Jaksotyöaika

1. Jaksotyöajan käyttäminen edellyttää työaikalain 7 §:n edellytysten voimaoloa.
2. Jaksotyössä työaika voidaan järjestää siten, että se on kahden viikon pituisena ajanjaksona 76 tuntia 30 minuuttia tai kolmen viikon pituisena ajanjaksona 114 tuntia 45 minuuttia.

3. Vuorokautinen säännöllinen työaika vahvistetaan etukäteen työtuntijärjestelmään, joka laaditaan vähintään tarkoitetun tasoittumisjakson pituiseksi.

9 § Työajan tasoittumisjärjestelmä

1. Jos säännöllinen työaika on järjestetty keskimääräiseksi, on työtä varten ennakolta laadittava työajan tasoittumisjärjestelmä vähintään ajaksi, jonka kuussa säännöllinen työaika tasoittuu säädettyyn keskimäärään, ellei toisin sovita.
2. Valmistellessaan tai aikoessaan muuttaa työajan tasoittumisjärjestelmää työnantajan on varattava luottamusmiehelle tai jollei tällaista seurakunnassa ole työsuojeluvaltuutetulle, tai jollei tällaista ole, työntekijöille tilaisuus esittää mielipiteensä. Luonnokseen perehtymiseen on varattava riittävä aika. Työajan tasoittumisjärjestelmän muutoksesta on ilmoitettava työntekijälle hyvissä ajoin.

10 § Liukuva työaika ja työaikapankki

1. Seurakunnassa voidaan ottaa käyttöön niiden toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia liukuvan työajan järjestelmiä. Liukuvan työajan käyttöönoton edellytyksenä on luotettava työajan seurantajärjestelmä.
2. Työntekijälle määritetään kiinteä työaika, jona hänen on oltava työpaikalla. Työntekijä päättää itse työnteon aloittamis- ja päättämisaikajankohdat.
3. Säännöllisen työajan alitusten ja ylitysten kertymä saa olla enintään -40/+60 tuntia. Työnantaja seuraa saldoja ja saldon alittaessa -20 tuntia työnantaja neuvottelee työntekijän kanssa, mistä asia johtuu. Samoin jos saldo ylittää +30 tuntia, työnantaja neuvottelee työntekijän kanssa töiden järjestämisestä ja mahdollisen kuormituksen tasaamisesta. Jos työntekijän työtehtäviin kuuluu kausivaihteluja, + 60 tunnista voidaan sopia työntekijän kanssa myös ylöspäin enintään +80 tuntiin asti.

Liukuvan työajan seurantajakso voi olla enintään 12 kk. Työpaikalla käytössä olevassa liukuvan työajan ohjeistuksessa määritellään jakson pituus sekä se, voiko saldotunnit seurantajakson aikana ylittää enimmäiskertymän.

4. Säännöllinen vuorokautinen enimmäistyöaika liukuman puitteissa voi olla enintään 13 tuntia.

Soveltamisohje:

Päivältä ei voi liukuman puitteissa kirjata enempää työaika kuin 13 tuntia, jonka täytyessä työntekijä on veloitettu lopettamaan työnteon. Tämä rajaus ei koske tilannetta, jossa sovitaan lisä- tai ylityöstä.

5. Lisä- ja ylityön korvaaminen määräytyy työehtosopimuksen 12 ja 13 §:n mukaan. Tällaista lisä- tai ylityötä ei oteta huomioon laskettaessa työaikasaldoa.

6. Liukuman puitteissa kertyneiden säännönmukaisen työajan ylittävien työtuntien määrää voidaan vähentää antamalla työntekijälle vapaa-aikaa säännöllisenä työaikana, jos siitä työnantajan kanssa niin sovitaan. Vapaa-aika annetaan pääsääntöisesti kokonaisina päivinä.
7. Palvelussuhteen päättyessä liukuman osoittamat tunnit tasataan. Säännöllisen työajan vaje täytetään kuitenkin ensin niillä määräyksestä tehdyillä lisä- tai ylityötunneilla, joista vielä ei ole suoritettu työaikahyvitystä tai korvausta.
8. Milloin seurakunnan tai sen työpisteen häiriötön toiminta niin vaatii, voidaan nimettyjen työntekijöiden tai työntekijäryhmien kiinteä työaika ja liukumat määrittää eri tavalla.
9. Työpaikalla voidaan sopia paikallisesti työaikapankin käyttöönottamisesta.

11 § Leirityöaika

1. Työntekijän osallistuessa työtehtävissä kursseille, leireille tai vastaaviin tilaisuuksiin, tulee tilaisuuden osalta vahvistaa etukäteen työtehtävät ja tilaisuudesta suoritettava korvaus sekä vahvistaa etukäteen työajaksi luettava aika.

Työaikalakia ei sovelleta voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä työskentelevän työntekijän työhön siltä osin, kun hän osallistuu tapahtuma-, kilpailu- tai leiritoimintaan. Em. tilaisuuksien työaikajärjestelyistä sovitaan työntekijän kanssa erikseen työaikalain 2 §:n 4 momentin mukaisesti. Työntekijä ja työnantaja huolehtivat sopiesaan siitä, että työntekijälle turvataan riittävä lepo ja enimmäistyöaikaa vastaava suoja myös tapahtuma-, kilpailu- tai leiritoiminnan osalta. Työntekijällä ja työnantajalla on mahdollisuus sopia toisin lepoajoista, niiden mahdollisesta korvaamisesta tai antamisesta tapahtuma-, kilpailu- tai leiritoiminnan niin edellyttäessä.

Korvauksesta voidaan sopia etukäteen paikallisesti toisin kuin mitä tässä työehtosopimuksessa määrätään. Jos muuta ei ole sovittu, tilaisuuteen osallistuvalla suoritetaan korvaus seuraavasti:

Seurakuntaan tai järjestöön työsopimussuhteessa olevalle henkilölle taikka muuten kirkon piirissä toimivalle henkilölle annetaan leirillä tehdystä työstä kutakin työtuntia kohti yksinkertainen tuntipalkka tai vastaava vapaa-aika.

Leirin kanssa samanaikaisesti sijoittuvasta menetetyistä vapaapäivästä työntekijälle annetaan korvauksena uusi vapaapäivä tai rahakorvauksena yksi viidesosa työntekijän säännöllisestä viikoittaisesta työajasta.

Leirityöaikahyvityksenä työntekijälle annetaan kutakin leirityöaikahyvityspäivää kohti laskennallinen päiväpalkka tai vastaava vapaa-aika. Leirityöaikahyvityspäivät määräytyvät seuraavasti:

Täydet leirivuorokaudet	Vapaapäivät
3 vähintään	1
7 vähintään	2
9 vähintään	3
11 vähintään	4
13 vähintään	5

Työajattomien hengellisen työn tekijöihin noudatetaan heitä koskevia työehtosopimuksen 6 b §:n määräyksiä.

2. Työnantajan harkinnan mukaisesti viikonloppuleiristä on mahdollisuus saada leirityöaikahyvityksenä yksi vapaapäivä, jos viikonloppuleirin olosuhteet ja siellä työskentelyyn käytetty aika erityisen painavasta syystä sitä vaativat.
3. Leirityöaikahyvitykseen oikeuttavaksi täydeksi leirivuorokaudeksi lasketaan sellainen leirillä vietetty vuorokausi, jolloin työntekijä on yöpynyt leiri-, retki- tai internaattia vastaavissa olosuhteissa. Sellaista viimeisen täyden leirivuorokauden ylittänyttä vuorokauden osaa, joka on pituudeltaan yli 12 tuntia, pidetään leirityöaikahyvitykseen oikeuttavana täytenä leirivuorokautena.

Leirivuorokausi lasketaan työntekopaikasta tai asunnosta tapahtuvan leirille lähdön ja sieltä paluun välisen ajan mukaisesti.

Leirityöaikahyvityksen perusteella annettavat vapaapäivät on annettava leirin päättymisen jälkeen niin pian kuin mahdollista. Mikäli vapaapäiviä ei ole pystytty antamaan perustellusta syystä johtuen leirin päättymistä lähinnä seuraavan kahden kalenterikuukauden loppuun mennessä, korvataan ne rahassa maksamalla jokaista näin pitämättä jäänyttä vapaapäivää kohti yksi kolmaskymmenesosa (1/30) kokonaispalkasta.

Leirityöaikahyvityksen lisäksi ei makseta muita lisiä tai korvauksia. Kuitenkin työehtosopimuksen 30 §:n mukaiset matkakustannusten korvaukset maksetaan.

Mitä edellä on todettu leiristä, on soveltuvin osin voimassa myös seurakunnan järjestämän retken osalta.

12 §

Lisätyö

1. Lisätyötä on työ, jota tehdään työnantajan aloitteesta ja työntekijän suostumuksella.

2. Lisätyö tulee kysymykseen lähinnä osa-aikatyön ja arkipyhäviikkojen kohdalla. Lisätyössä on kysymys siitä, että vajeata työaika tekevän työntekijän työaika lisätään siten, että säännöllinen työaika täyttyy.
3. Työntekijälle korvataan lisätyö maksamalla yksi korottamaton tuntipalkka kultakin lisätyötunnilta.
4. Työntekijä ja työnantaja voivat tapauskohtaisesti sopia lisätyön korvaamisesta vastaavana vapaana.

13 §

Ylityö

1. Ylityötä on työ, jota tehdään työnantajan aloitteesta ja työntekijän suostumuksella.
2. Ylityötä tehdään vain poikkeuksellisissa tilanteissa. Lähtökohtana on, että työmäärä ja työntekijämäärä pyritään mitoittamaan siten, ettei muodostu tarvetta ylityöhön.
3. Yleisessä säännöllisessä työajassa ja toimistotyössä vuorokautinen ylityökynnys on työpäivälle vahvistettu vuorokautinen säännöllinen työaika, kuitenkin enintään 8 tuntia ja viikoittainen ylityökynnys 38 tuntia 15 minuuttia.
4. Työntekijän työaika ylityö mukaan lukien ei saa ylittää keskimäärin 48 tuntia viikossa enintään 12 kuukauden ajanjaksolla.
5. Työnantaja antaa etukäteen määräyksen säännöllisen työajan ylittävään työhön, muutoin ylityökorvauksia ei makseta. Ylityöhön käytetty aika on selvitettävä luotettavasti.
6. Ylityökorvauksia ei makseta työntekijälle:
  - a) Joka on työaikalain 2 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetussa johtavassa tai itsenäisessä asemassa
  - b) Jonka kanssa on sovittu muiden tehtävien hoitamisesta omien työtehtävien ohella ja joka saa siitä erillisen korvauksen
7. Ylityö korvataan pääsääntöisesti rahana:
  - a) Vuorokautisesta ylityöstä maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.
  - b) Viikoittaisesta ylityötä maksetaan viideltä ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.
  - c) Jaksotyössä 50 %:lla korotettu tuntipalkka kahden viikon työaikajakson 12 ja kolmen viikon työaikajakson 18 ensimmäiseltä ylityötunnilta ja 100 %:lla korotettu tuntipalkka kultakin seuraavalta ylityötunnilta.
8. Työntekijä ja työnantaja voivat tapauskohtaisesti sopia ylityön korvaamisesta vastaavana korotettuna vapaana.

Tauot ja lepoajat

1. Tauot:

Jos työntekijän päivittäinen työaika on pidempi kuin 7 tuntia eikä hänen työpaikalla olonsa ole työn jatkumisen kannalta välttämätöntä, hänelle annetaan työpäivän aikana puoli tuntia kestävä lepoaika, jonka aikana hän saa poistua työpaikaltaan. Lepoaikaa ei lueta työaikaan.

Työpäivään kuuluu yksi 10 minuutin kahvitauko, joka luetaan työaikaan.

2. Vuorokausilepo:

Vuorokausilepo annetaan työaikalain 25 §:n mukaisesti.

3. Viikkolepo:

Viikkolepo järjestetään työaikalain mukaisesti. Viikkolepo voidaan järjestää vaihtoehtoisesti myös niin, että työntekijä saa kerran viikossa vähintään 35 tuntia kestävänsä keskeytymättömän lepoajan, joka on työn laatu huomioon ottaen sijoitettava, mikäli mahdollista, sunnuntain yhteyteen. Viikkolepo voidaan kuitenkin järjestää myös keskimäärin 35 tunniksi kahden viikon aikana. Lepoajan tulee olla vähintään 24 yhdenjaksoista tuntia viikossa. Viikkolevon järjestämistavasta riippumatta viikkolepo voidaan antaa viikkojen vaihteessa siten, että se sijoittuu osaksi edelliseen ja osaksi jälkimmäiseen viikkoon niin, että enin osa viikkolevosta sijoittuu sille viikolle, jonka viikkolevosta on kysymys.

Edellä tarkoitettu 24 tunnin vähimmäismäärä koskee molempia 14 päivän jakson sisään jääviä viikkoja erikseen, ei koko 14 vuorokauden jaksoa. 14 vuorokauden ajanjaksolla kumpanakin viikkona viikoittaista vapaa-aikaa tulee olla vähintään 24 tuntia ja koko jaksolla vähintään 70 tuntia.

Edellä määrätystä voidaan poiketa työaikalain mukaisesti:

1. Jos työntekijän säännöllinen työaika vuorokaudessa on enintään kolme tuntia
2. Työaikalain 19 §:ssä tarkoitettussa hätätyössä
3. Jos työntekijää tarvitaan tilapäisesti työhön, hänen vapaa-aikanaan seurakunnassa suoritettavan työn säännöllisen kulun ylläpitämiseksi tai
4. Jos työntekijän kanssa sovitaan varallaolosta viikoittaisen vapaa-ajan aikana.

Jos työntekijää tarvitaan tilapäisesti työhön edellä kohdissa 2-4 tarkoitetuissa tapauksissa, työntekijän säännöllistä työaikaa lyhennetään työhön käytetyllä ajalla. Lyhennys toteutetaan jaksotyössä viimeistään kahden seuraavan työaikajakson aikana sekä muussa työssä seuraavan kalenterikuukauden aikana. Mikäli vähennystä ei voida erityisestä syystä antaa, maksetaan työntekijälle rahakorvaus, joka on yksinkertainen tuntipalkka työhön käytetyltä ajalta.

Mikäli työntekijä ei ole ollut työssä koko viikkoa esim. vuosiloman, sairausloman tai muun virkavapauden tai työvapaan vuoksi siten että poissaolo on kestänyt

yhtäjaksoisesti vähintään 35 tuntia, katsotaan viikoittainen vapaa-aika annetuksi.

Jos työntekijä kutsutaan työskentelemään viikoittaisen vapaa-ajan (1 pv/vko) aikana, maksetaan hänelle tehdystä työstä varsinainen palkka mahdollisine työaikakorvauksineen. Sen lisäksi hänelle annetaan menetety viikoittaisen vapaa-ajan korvauksena tänä aikana tehtyjä työtunteja vastaava vapaa-aika säännöllisenä työaikana.

Jos menetety viikoittaisen vapaa-ajan korvausta ei voida antaa vapaa-aikana, maksetaan viikoittaisen vapaa-ajan korvauksena tänä aikana tehtyjä työtunteja vastaava yksinkertaisen tuntipalkan mukaan määräytyvä rahakorvaus.

Jos seurakunnallisten toimintojen erityisluonne tai hallinnon tehokkaan toimivuuden turvaaminen eivät edellytä työskentelyä, työntekijälle annetaan viikon aikana edellä mainitun vapaa-ajan lisäksi ja mikäli mahdollista sen yhteydessä vähintään 24 tunnin pituinen vapaa-aika.

15 § Arkipyhäviikot

1. Työaikaa vähennetään jäljempänä mainittujen arkipyhien johdosta. Työajan vähennys on yleisessä säännöllisessä työajassa ja jaksotyössä 7 tuntia 39 minuuttia jokaista arkipyhää kohden.
2. Toimistotyöaikaa noudatettaessa vähennetään kyseiselle arkipyhäpäivälle vahvistettu työaika.
3. Osatyöaikaa noudatettaessa vähennetään asianomaisen viikon tai muun työaikajakson säännöllistä työaikaa kutakin työaikaa lyhentävää arkipyhää kohti vastaavalla osuudella 7 tunnista 39 minuutista kuin työntekijän osatyö on täydestä työajasta. Jos kuitenkin päivittäiset työajat on vahvistettu pysyvästi tietyille viikonpäiville, vähennetään se tuntimäärä, joka arkipyhäpäivälle oli arkipyhättömällä viikolla vahvistettu.
4. Työaikaa lyhentävät työviikolle sattuessaan:
uudenvuodenpäivä,
teofania,
suuri perjantai,
toinen pääsiäispäivä,
vapunpäivä,
helatorstai,
juhannusaatto,
itsenäisyyspäivä,
jouluaatto,
joulupäivä ja
toinen joulupäivä

16 § Ilta- ja yötyö

1. Iltatyökorvaus maksetaan klo 18-23 välisiltä työtunneilta. Iltatyökorvauksen määrä on 15 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.

2. Yötyökorvaus maksetaan klo 23-07 tehdyiltä työtunneilta. Yötyökorvauksen määrä on 30 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
3. Työntekijä ja työnantaja voivat tapauskohtaisesti sopia ilta- ja yötyön korvaamisesta vastaavana korotettuna vapaana.

17 § Lauantaityö

1. Arkilauantaina, lukuun ottamatta pääsiäislauantaita tai lauantaiksi sattuvaa jouluaattoa, klo 06.00-18.00 tehdystä työstä maksetaan 20 % korottamattomasta tuntipalkasta. Lauantaina ja juhlapäivän aattona klo 18 jälkeen tehdystä työstä maksetaan 100 %:lla korotettu palkka.
2. Työntekijä ja työnantaja voivat tapauskohtaisesti sopia lauantaityön korvaamisesta vastaavana korotettuna vapaana.

18 § Sunnuntaityökorvaus

1. Sunnuntaityöstä ja työehtosopimuksen 15.4 §:n päivinä työskentelystä maksetaan sunnuntaityökorvauksena 100 %:lla korotettu palkka.
2. Lisäksi klo 00-18 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan em. sunnuntaityökorvaus seuraavilta päiviltä:
  - suuri lauantai
  - juhannusaatto
  - jouluaatto
3. Työntekijä ja työnantaja voivat tapauskohtaisesti sopia sunnuntaityökorvauksen vaihtamisesta vastaavaan vapaaseen tai perustellusta syystä työnantaja voi antaa korvauksen vastaavana vapaana.

19 § Varallaolo

1. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijä on tarvittaessa työsuoritusta varten varalla, jolloin hänet voidaan kutsua työhön.
2. Varallaoloa ei lueta työaikaan. Varallaolon pituus ja varallaolon toistuvuus ei saa haitata kohtuuttomasti työntekijän vapaa-ajan käyttöä.

Soveltamisohje:

Varallaoloon ei sisälly työntekoa. Jos työntekijä kutsutaan varallaolosta työhön, työntekoon käytetty aika luetaan työajaksi. Tältä ajalta ei suoriteta varallaolokorvausta. Varallaolossa työpaikalle ja takaisin matkustamiseen kuluva aika ei lueta työajaksi. Se luetaan kuitenkin varallaoloajaksi.

3. Jos työntekijän on oltava varalla niin, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön (vapaamuotoinen varallaolo) hänelle maksetaan korvauksena

kuudesosa, neljäsosa tai kolmasosa yksinkertaisesta tuntipalkasta. Korvauksen suuruus sovitaan varallaoloon liittyvän sidonnaisuuden mukaisesti.

Soveltamisohje:

Vapaamuotoisessa varallaolossa työntekijän tulee olla kutsuttavissa työhön puhelimitse. Työntekijän tulee olla tavoitettavissa paikasta, joka ei ole olennaisesti kauempana työpisteestä kuin hänen asuntonsa tai josta saapuminen työpisteeseen ei kestä olennaisesti kauempaa kuin matka asunnosta työpisteeseen. Korvauksen suuruudesta sovittaessa tulee ottaa huomioon varallaolon aiheuttamat rajoitukset työntekijälle sekä työpaikalle saapumisen enimmäisaika.

4. Mikäli työntekijän kanssa erikseen sovitaan, varallaolokorvaus on mahdollista antaa palkallisena vapaana.

20 § Hälytystyö

1. Hälytystyöllä tarkoitetaan työtä, johon työntekijä ennalta arvaamattomasta syystä asianomaisen esimiehen määräyksestä yllättäen kutsutaan vapaa-aikanaan hänen jo poistuttuaan työpaikalta. Jos kysymyksessä on työaikalain 21 §:ssä tarkoitettu hätätyö, ei kysymyksessä ole hälytystyö.
2. Hälytystyöstä maksetaan vähintään yhden tunnin palkka tai sitä pitemmän hälytystyön keston palkka mahdollisine ylityökorvauksineen:
  - a) Hälytystyön alkaessa klo 06-18 välisenä aikana maksetaan yksinkertainen tuntipalkka
  - b) Hälytystyön alkaessa klo 18-06 välisenä aikana maksetaan yksinkertainen tuntipalkka korotettuna 100 prosentilla
3. Hälytystyön tunneilta ei makseta ilta- tai yötyökorvausta.

21 § Työvuoroluettelo

1. Työpaikalle laaditaan työvuoroluettelo, josta käy ilmi työntekijän säännöllisen työajan alkamisen ja päättymisen sekä lepoaikojen ajankohdat. Työvuoroluettelo laaditaan samaksi ajanjaksoksi kuin työajan tasoittumisjärjestelmä, jollei se tasoittumisjakson pituuden tai suoritettavan työn epäsäännöllisyyden vuoksi ole erittäin vaikeata. Työvuoroluettelo kuitenkin laaditaan niin pitkälle ajanjaksolle kuin mahdollista. Työvuoroluettelo laadittaessa on noudatettava vastaavasti, mitä työajan tasoittumisjärjestelmän muutoksista on määrätty työehtosopimuksen 9.2 §:ssä.
2. Työvuoroluettelo saatetaan sähköisesti tai kirjallisesti työntekijöiden tietoon hyvissä ajoin, viimeistään viikkoa ennen siinä tarkoitettua ajanjakson alkamista. Tämän jälkeen työvuoroluettelo saa muuttaa vain työntekijän suostumuksella tai töiden järjestelyihin liittyvästä painavasta syystä.

22 § Työaikakirjanpito

Työpaikalla tulee työntekijöiden osalta pitää luotettavaa työaikakirjanpitoa kirjallisesti tai sähköisesti.

23 § Etätyö

Etätyötä on mahdollista tehdä ja teettää silloin, kun työnantaja ja työntekijä sopivat siitä yhdessä. Etätyön tulee olla tarkoituksenmukaista molempien osapuolten kannalta.

24 § Muut koulutus-, kehittämis- ja työtehtävät

Työnantaja voi osoittaa työntekijälle tämän normaalin työajan lisäksi 12 tuntia kalenterivuodessa koulutus-, kehittämis- ja/tai tavanomaisia työtehtäviä. Näistä tunneista enintään 8 tuntia voidaan käyttää tavanomaisiin työtehtäviin. Ko. tunnit (12h) voidaan sijoittaa myös lauantaille ja sunnuntaille/pyhäpäivälle. Nämä tunnit korvataan yksinkertaisella tuntipalkalla (ns. yksi yhteen), eikä niistä muodostu, eivätkä ne muodosta koskaan ylityötä.

Soveltamisohje:

Työnantaja voi normaalin työajan lisäksi osoittaa kalenterivuodessa esim. 6 tuntia koulutusta, joka sijoitetaan sunnuntaille, sekä 6 tuntia normaaleja työtehtäviä, jotka jaetaan esim. kahden tunnin jaksoihin normaalin työpäivän päätteeksi.

Työntekijällä on tapauskohtaisesti perustellusta henkilökohtaisesta syystä oikeus kieltäytyä tässä pykälässä tarkoitettua koulutus-, kehittämis- ja/tai tavanomaisista työtehtävistä työvuoroluetteloon merkittynä vapaapäivänä.

25 § Vuosiloma

1. Työntekijän vuosiloma määräytyy tässä määräyksessä sovitun mukaisesti ja lisäksi soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevan vuosilomalain mukaan. Vuosiloman päiväpalkanjakajana käytetään lukua 20,83.
2. Lomapäivä on arkipäivä. Arkipäiväksi ei tätä sopimusta sovellettaessa lueta lauantaita, sunnuntaita, kirkollisia juhlapäiviä, jouluaattoa, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää eikä vapunpäivää.
3. Vuosiloman ansainta:

A. Työsuhteen kestänyt alle lomanmääräytymisvuoden:

Lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien määrät	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24

B. Työsuhteen kestänyt lomanmääräytymisvuoden (1.4.-31.3.):

Lomanmääräytymis- kuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien määrät	3	5	7	10	13	16	19	21	24	26	28	30

C. Kun kokemuslisään (palkkasopimuksen 4 §) oikeuttavaa aikaa vähintään 15 vuotta ennen lomakauden alkamista:

Lomanmääräytymis- kuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien määrät	3	6	9	11	15	18	22	25	28	31	34	38

Milloin vuosilomaan oikeuttava työsuhte ei katkea, ei palkaton työnteon keskeytyminen katkaise vuosiloman edellytyksenä olevaa välitöntä palvelusta.

4. Tilanteessa, jossa työntekijä on ollut vuosilomalla kokonaisen kalenteriviikon, on viimeinen lomapäiväksi katsottava päivä perjantai. Tällaisen kalenteriviikon lauantaina ja sunnuntaina työntekijällä ei ole työntekovelvoitetta, jollei toisin sovita.
5. Työntekijälle maksetaan lomarahana 50 % hänen vuosilomapalkastaan. Lomараha maksetaan yhtenä eränä heinäkuussa säännönmukaisena palkanmaksupäivänä, ellei muuta käytäntöä noudateta tai toisin sovita. Sovittaessa lomараha voidaan vaihtaa joko kokonaan tai osittain palkalliseksi vapaaksi siten, että vapaapäivien määrä on puolet vapaaksi vaihdettavista lomarahaa vastaavista vuosilomapäivistä, jolloin esimerkiksi 20 lomapäivää vastaavasta lomarahasta tulee 10 palkallista työpäivää vapaapäiväksi.
6. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijä säästää vuosilomas- taan joko kokonaan tai osittain 18 päivää ylittävän osan. Vapaiden pitämisa- jankohdat sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken. Muutoin säästöva- paaseen sovelletaan vuosilomalain 27 §:n määräyksiä.
7. Niissä tapauksissa, kun työntekijä siirtyy työskentelemään alan työpaikasta toiseen ja häneltä jää pitämättä aikaisemmassa työpaikassa ansaittua vuo- silomaa, on suositeltavaa, että aikaisempi ja uusi työnantaja sopivat keske- nään siitä, että työntekijä voi niin halutessaan pitää lomansa uuden työn- tajan palveluksessa ikään kuin vanhana työntekijänä. Järjestely edellyttää asiasta sopimista työnantajien sekä uuden työnantajan ja työntekijän välillä.
8. Vuosiloman siirtämiseen työkyvyttömyyden vuoksi noudatetaan kulloinkin voimassa olevan vuosilomalain säännöksiä. Vuosilomalain mukainen oma- vastuu-aika on kuitenkin viisi tämän työehtosopimuksen mukaista lomapäi- vää.
9. Kun kuukausipalkkaisen työntekijän työaika ja vastaavasti palkka muuttuvat lomanmääräytymisvuoden aikana, määräytyy kyseiseltä lomanmääräyty- misvuodelta ansaitun vuosiloman palkka lomanmääräytymisvuoden aikana

käytetyn työajan mukaan määräytyneiden palkkausprosenttien keskiarvon perusteella.

Tällöin kuukausipalkkaiselle työntekijälle maksetaan lomapalkkaa, jonka perusteena on lomanmääräytymisvuoden aikana ansaittujen palkkojen keskimääräinen palkkausprosentti. Lomapalkan määrässä tulee näin huomioon otetuksi työajan muuttuminen loman ansainta-aikana.

Mikäli työntekijä ei tässä tapauksessa ole saanut yhdeltä tai useammalta kuukaudelta lainkaan palkkaa, niin nämä kuukaudet täytyy kuitenkin huomioida, muutoin työntekijän loma-ajan palkka ei ole suhteessa ansioihin.

Soveltamisohje:

Määräys tulee sovellettavaksi esimerkiksi silloin, kun täyttä työaikaa tekevä jää osa-aikaeläkkeelle tai osittaisella työvapaalla ollut palaa tekemään täyttä työaikaa.

Pöytäkirjamerkintä:

Tätä määräystä sovelletaan 1.4.2013 alkaen ansaittuihin vuosilomiin.

26 § Työkyvyttömyysajan palkka

1. Työntekijälle maksetaan kultakin yhdenjaksoiselta sairauden tai tapaturman aiheuttamalta työkyvyttömyysajalta palkkaa seuraavasti:

Työsuhteen kesto	Palkallinen jakso
alle kuukausi	sairastumispäivä ja 9 seuraava arkipäivää (75 %) palkasta
kuukausi - vuosi	4 viikolta
vuosi - 5 vuotta	7 viikolta
yli 5 vuotta	10 viikolta

2. Palkanmaksu edellyttää, että työkyvyttömyyttä ei ole aiheutettu omalla törkeällä tuottamuksella, eikä sairautta ole tietien salattu työsopimusta solmitessa. Palkanmaksuajalta työntekijällä ei ole oikeutta sairauspäivärahaan.
3. Jos työkyvyttömyys alkaa kesken työpäivän, niin työkyvyttömyyden palkallinen jakso alkaa seuraavasta päivästä.
4. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle työkyvyttömyydestään ja sen arvioidun päättymisajankohdan. Työkyvyttömyys todetaan lääkärintodistuksella tai muulla työnantajan hyväksymällä luotettavalla selvityksellä. Milloin työnantaja ei ole hyväksynyt työntekijän esittämää lääkärintodistusta ja osoittaa työntekijän työterveyslääkärin tarkastettavaksi, työnantaja korvaa lääkärintodistuspalkkion.

5. Saman työkyvyttömyysperusteen uusiutuessa 30 kalenteripäivän kuluessa lasketaan palkallinen jakso yhdeksi.
6. Jos työkyvyttömyydet toistuvat ja niiden perusteet vaihtuvat, niin saadaksesen työkyvyttömyysajan palkan työntekijän on vuosikolmanneksittain oltava välillä työssä 30 kalenteripäivän aikana.
7. Palkanmaksujakson jo täytyttyä maksetaan kuitenkin palkka yhden päivän odotusajalta.
8. Erityisesti työkyvyttömyyksien toistuessa työntekijä voidaan ohjata työterveyshuollon tarkempiin tukitoimiin ja mahdolliseen työkyvyn arviointiin.

27 §

Lääkärintarkastukset

A. Lakisääteiset terveystarkastukset:

1. Työntekijän palkkaa ei vähennetä ajalta, jonka työntekijä menettää työhön liittyvissä lakisääteisissä tai työnantajan määräämissä terveystarkastuksissa tai niihin liittyvissä matkoissa. Työaikana tapahtuvat tarkastukset luetaan työajaksi.
2. Työnantaja maksaa välttämättömät matkakustannukset kyseisiin tarkastuksiin tai jälkitarkastuksiin määrätylle työntekijälle sekä maksaa myös päivärahan, jos tarkastukset tehdään muulla paikkakunnalla. Korvaus matkakustannuksista ja päiväraha maksetaan kulloinkin voimassa olevien matkakustannusten korvausten mukaan.

B. Muut terveystarkastukset:

1. Työntekijän palkkaa ei vähennetä, jos kysymyksessä on sairastumis- tai tapaturmatapaus, jossa on välttämätöntä päästä nopeasti lääkärintarkastukseen.

Raskaana olevan työntekijän palkkaa ei vähennetä myöskään äitiysneuvolassa käyntien ajalta. Työaikana tehtävät raskaudesta johtuvat lääketieteelliset tutkimukset luetaan työajaksi.

2. Muissa sairastumistapauksissa palkkaa ei vähennetä, jos aikaa lääkärintarkastukseen ei ole saatavissa kohtuullisen ajan kuluessa työajan ulkopuolella.
3. Työntekijän on ilmoitettava lääkäriin menostaan etukäteen työnantajalle. Jos tämä ei ole mahdollista, on ilmoitus tehtävä välittömästi, kun se on mahdollista. Työntekijän on esitettävä selvitys lääkärintarkastuksesta, odotus- ja matka-ajoista sekä tarvittaessa myös siitä, ettei hän ole voinut saada vastaanottoa työajan ulkopuolella.
4. Mikäli työntekijä saa lääkärintarkastuksen ajalta sairausajan palkkaa, ei korvausta ansionmenetyksestä lääkärintarkastusta koskevien sopimusmääräysten nojalla suoriteta.

28 §

Vaikeasti sairaan lapsen hoito

Työntekijä, jonka lapsi sairastaa valtioneuvoston päätöksen (1315/89) tarkoittamaa vaikeaa sairautta, voi olla poissa työstä osallistuakseen sairausvakuutuslain 10 luvun 2 § 2 momentin 2) kohdassa tarkoitettuun lapsensa hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa. Poissaoloajalta työnantaja ei maksa palkkaa.

29 §

Lyhyt tilapäinen palkallinen vapaa

1. Työntekijä voi jäädä lyhyellä tilapäisellä palkallisella poissaololla yhdenjaksoisesti enintään 4 kalenteripäivää hoitamaan äkillisesti sairastunutta alle 10-vuotiasta lastaan. Vapaan palkallisuus edellyttää, että toinen huoltaja on ansiotyössä. Työnantajan pyynnöstä poissaolosta on esitettävä vastaava selvitys kuin työntekijän omasta työkyvyttömyydestä.

Soveltamisohje:

Palkallinen vapaa ei kulu sairastumispäivän osalta, jos lapsi sairastuu kesken työpäivän työntekijän jo saavuttua työpaikalle ja työntekijä joutuu tämän johdosta poistumaan työpaikalta.

2. Muun samaan talouteen kuuluvan perheenjäsenen sairastumispäiväksi, omaan avioliittoon vihkimispäiväksi, lähiomaisen hautajaispäiväksi ja uurnanlaskupäiväksi sekä perheen jäsenen kuoleman johdosta yhdeksi päiväksi annetaan palkallista vapaata.
3. Lähiomaisella tarkoitetaan työntekijän avio- tai avopuolisoa ja lapsia sekä hänen avio- tai avopuolisonsa lapsia, työntekijän vanhempia ja hänen avio- tai avopuolisonsa vanhempia, työntekijän veljiä ja sisaria sekä työntekijän isovanhempia.
4. Työntekijälle, joka toimii kunnanvaltuuston tai -hallituksen tai valtiollisia taikka kunnallisia vaaleja varten lain mukaan asetetun vaalilautakunnan tai -toimikunnan jäsenenä, annetaan lyhyttä tilapäistä vapaata em. yhteiskunnallisten luottamustehtävien hoitamista varten. Luottamustehtävässä toimivan työntekijän kuukausipalkkaa vähennetään siten, että hän yhdessä julkisyhteisöltä saamansa ansiomenetykskorvauksen kanssa saa kuukausipalkkansa.
5. Lisäksi työntekijälle myönnetään vapaata hänen osallistuessaan Kirkon alat ry:n ortodoksisen kirkon neuvottelukunnan, työehtosopimusosapuolena olevan henkilöstöjärjestön tai sen keskusjärjestön ylimpien päättävien elinten kokouksiin.
6. Työntekijän palkkaa ei vähennetä hänen osallistuessaan varusmiespalveluksen edellyttämään kutsuntatilaisuuteen tai kutsuntaan liittyvään erilliseen lääkärintarkastukseen. Kertausharjoitusajalta reserviläiselle maksetaan niin suuri osa palkasta, että huoltovelvollinen reserviläinen saa valtion maksaman reserviläispalkan kanssa täydet palkkaedut ja ei-huoltovelvollinen 2/3 palkasta.

7. Työntekijä on tarvittaessa velvollinen esittämään selvityksen korvattavaa vapaa-aikaa koskevan pyyntönsä perusteista. Vapaa-ajan järjestämistä koskeva pyyntö on esitettävä työnantajalle mahdollisimman ajoissa silloin, kun työntekijällä on riittävä tieto pyynnön perusteesta.

30 §

Perhevapaat

Siirtymämääräys:

Seuraavia määräyksiä noudatetaan niihin työntekijöihin, jotka ovat ilmoittaneet työnantajalle raskaus- tai vanhempainvapaasta 28.2.2023 tai sen jälkeen ja joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulleita sairausvakuutuslain muutoksia.

Mikäli työntekijä on ilmoittanut työnantajalle raskaus- tai vanhempainvapaasta ennen 28.2.2023 tai työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä, noudatetaan työsuhteessa 27.2.2023 voimassa olleita työehtosopimuksen perhevapaita koskevia määräyksiä.

1. Raskaus-, erityisraskaus-, vanhempain- sekä hoitovapaa määräytyvät työehtosopimuslain ja sairausvakuutuslain perusteella.
2. Raskausvapaan ajalta työntekijälle maksetaan palkka 40 arkipäivän ajalta
3. Sairausvakuutuslain (21.12.2004/1224) 9 luvun 5 § 1-3 momentissa tarkoitettulle vanhemmalle maksetaan vanhempainvapaan ajalta palkkaa ensimmäiseltä enintään 30 arkipäivän ajanjaksolta.

Pöytäkirjamerkintä 1:

Lapsella voi olla yksi tai kaksi juridista vanhempaa. Oikeutta palkalliseen vanhempainvapaaseen ei ole työntekijällä, jolle on sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:n mukaisesti luovutettu vanhempainrahopäiviä.

Pöytäkirjamerkintä 2:

Palkallinen vanhempainvapaa ei koske osittaista vanhempainvapaata.

4. Palkan maksaminen edellyttää, että työsuhde on jatkunut vähintään kuusi kuukautta ennen raskaus- tai vanhempainvapaan alkamista ja että työnantaja saa sen sairausvakuutuslain mukaisen päivärahaosuuden, johon työntekijällä olisi oikeus palkallisen raskaus- tai vanhempainvapaan äitiysvapaan aikana.

31 § Matkustaminen

Työntekijöiden matkakustannusten korvausten maksuperusteiden osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa verohallinnon päätöstä verovapaista matkakustannusten korvauksista, ellei paikallisesti ole toisin sovittu. Paikallinen sopimus voidaan tehdä joko luottamusmiehen kanssa tai tämän puuttuessa työntekijöiden kanssa yhdessä. Paikallisesti ei voida sopia, ettei matkakustannuksia korvata lainkaan.

32 § Ryhmähenkivakuutus

Työnantaja toteuttaa kustannuksellaan työntekijöitä koskevan ryhmähenkivakuutuksen.

33 § Jäsenmaksujen periminen

Mikäli työntekijä on antanut siihen valtuutuksen, työnantaja pidättää työntekijän palkasta palkanmaksukausittain tämän työehtosopimuksen allekirjoittaneen liiton jäsenen jäsenmaksun ammattiliitolle. Työnantaja tilittää pidättämänsä jäsenmaksut yhdistyksen ilmoittamalle pankkitilille.

34 § Ammatillinen osaaminen ja koulutus

Seurakunnissa tapahtuvan työn luonteen ja työtehtävien muuttuessa on suositeltavaa kiinnittää huomiota henkilöstön ammatilliseen osaamiseen ja sen kehittämiseen. Näitä asioita tulisi arvioida henkilökunnan kanssa käytävissä keskusteluissa sekä laatia niiden pohjalta osaamiskartoituksia.

Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutus:

Työnantaja voi talousarvionsa rajoissa järjestää työntekijöille koulutusta, joka edistää hänen työtehtäviensä suorittamista. Työnantaja korvaa palveluksessaan olevalle työntekijälle järjestämästään henkilöstökoulutuksesta aiheutuvan ansionmenetyksen ja koulutuksesta aiheutuneet kustannukset.

Työntekijälle, jolle on myönnetty vapaata hänen työtehtäviensä suorittamista edistäviä opintoja varten, voidaan työnantajan harkinnan mukaan maksaa palkkaa näiden opintojen ajalta osaksi tai kokonaan.

Yhteinen koulutus:

Yhteinen koulutus on työpaikan yhteistoimintaa edistävää koulutusta, jonka järjestävät työnantaja- ja työntekijäpuoli yhteisesti.

Yhteiseen koulutukseen myönnetyn vapaan ajalta työnantaja maksaa peruspalkan enintään kuukauden ajalta koulutustilaisuutta kohden. Lisäksi työnantaja korvaa työntekijälle koulutuksen aiheuttamat suoranaiset kustannukset.

Koulutukseen osallistumisesta sovitaan esimiehen ja työntekijän kesken.

Ammattiyhdistyskoulutus:

Ammattiyhdistyskoulutus on työehtosopimusosapuolen jäsenkunnalleen järjestämää koulutusta, joka liittyy työnantajan ja henkilöstön yhteistyön ja sen edellytysten parantamiseen. Koulutustyöryhmä vahvistaa kurssit, joita pidetään ay-koulutuksena.

Työntekijän on hyvissä ajoin haettava vapautusta työtehtävistään koulutustilaisuutta varten. Asianomaiselle työntekijälle ilmoitetaan päätös vapaasta viivytyksestä.

Työnantaja korvaa luottamusmiehelle, työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelutoimikunnan jäsenille ammattiyhdistyskoulutukseen myönnetyn vapaan ajalta aiheutuneen ansionmenetyksen. Luottamusmiehen osalta ansionmenetys korvataan enintään yhden kuukauden ja muiden osalta enintään viikon ajalta koulutustilaisuutta kohti. Ansionmenetys korvataan maksamalla koulutustilaisuuden ajalta peruspalkka.

Em. henkilöstön edustajille maksetaan palkkaa vain kerran samasta tai sisällöltään vastaavasta koulutustilaisuudesta. Koulutustilaisuuden on oltava tarpeellinen tehtävän hoitamisen kannalta, eikä se saa tuntuvasti haitata töiden järjestämistä.

Koulutustyöryhmä:

Osapuolten koulutustyöryhmä tarkastelee henkilöstön osaamiseen, ammatilliseen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutukseen liittyviä tarpeita ja tekee niihin liittyviä esityksiä kirkollishallitukselle. Lisäksi koulutustyöryhmä vahvistaa kurssit, joita pidetään ay-koulutuksena.

Kirkollishallitus nimeää työryhmän puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin. Lisäksi Palvelualojen työnantajat Palta ry nimeää yhden edustajan sekä Kirkon alat ry kaksi edustajaa.

Esittäessään kurssin vahvistamista ammattiyhdistyskoulutukseksi Kirkon alat ry:n on annettava selvitys kurssin opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta, kohderyhmästä, osallistujista sekä muut työryhmän mahdollisesti pyytämät tiedot. Kurssin hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve.

Kirkon alat ry esittää koulutustyöryhmän vahvistettavaksi suunnitellut ammattiyhdistyskoulutuksena järjestettävät kurssit viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

35 § Työrauha

1. Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassaoloaikana ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin, jotka kohdistuvat tähän sopimukseen kokonaisuudessaan tai johonkin sen yksittäiseen määräykseen.
2. Lisäksi tähän sopimukseen sidottu työehtosopimusosapuoli on velvollinen valvomaan, että sen alainen yhdistys ja työntekijät, joita sopimus koskee, eivät riko edellisessä momentissa tarkoitettua työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä yhdistyksille kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavalla myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

36 § Paikallinen sopiminen poikkeustilanteissa (selviytymislauseke)

Sopijaosapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että työehtosopimuksen palkka- tai muista taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäisehdoista voidaan paikallisesti sopia toisin siten, kun jäljempänä on sovittu.

Sopijapuolina ovat työehtosopimukseen sidottu työnantaja ja henkilöstön edustaja (luottamusmies) tai tämän puuttuessa työntekijät.

Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on työsopimuslain 7 luvun mukainen taloudellinen, tuotannollinen tai toiminnan uudelleen järjestelyyn liittyvä irtisanomisperuste. Erittäin painavista, poikkeuksellisista ja tilapäisistä syistä työnantajan toiminnan ja työpaikkojen turvaamiseksi osapuolet voivat tehdä sopimuksen myös silloin, kun paikallisesti yhdessä todetaan, että käsillä on irtisanomisperustetta vastaava poikkeuksellinen kriisitilanne. Sopimuksesta neuvoteltaessa työnantaja noudattaa tarvittavien tietojen antamisessa yhteistoimintalakia. Tarvittaessa osapuolet voivat käyttää hyväksi asiantuntijoita.

Tässä tarkoitettu sopimus voidaan tehdä määräajaksi ja enintään vuodeksi, ellei paikallisesti toisin sovita

Muutoin noudatetaan, mitä paikallisesta sopimisesta on työehtosopimusosapuolten välillä sovittu.

37 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

1. Työntekijän tulee häntä itseään koskevassa työasiassa kääntyä ensin esimiehensä puoleen.
2. Jos työntekijä ei saa asiaa selvitettyksi suoraan esimiehensä kanssa, hän voi saattaa tämän sopimuksen soveltamista, tulkintaa tai rikkomista koskevan asian hoidettavaksi luottamusmiehen ja työnantajan välisissä neuvotteluissa. Seurakunnassa työnantajan edustajalla tarkoitetaan pääsääntöisesti seurakunnan kirkkoherraa.

3. Ellei erimielisyysasiaa ole saatu työpaikkatasolla selvitettyksi, asia voidaan siirtää sopijaliittojen ratkaistavaksi.
4. Edellä tarkoitetuista neuvotteluista laaditaan muistio, jonka neuvottelijat allekirjoittavat ja jossa on selostettu erimielisyyden kohteena oleva asia sekä osapuolten kannat perusteluineen.
5. Jos edellä kohdassa 3 tarkoitettut neuvottelut eivät johda tulokseen, asia voidaan saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

1 § Tarkoitus

1. Palkkausjärjestelmän tarkoituksena on tukea Suomen ortodoksisen kirkon ja sen organisaatioiden tuloksellista toimintaa ja johtamista. Palkkausjärjestelmän soveltaminen perustuu työnantajan edustajan kannanottoon, seurakunnassa työnantajan edustaja on yleensä kirkkoherra. Palkkausjärjestelmä edistää oikeudenmukaisia palkkasuhteita ja vahvistaa henkilöstön osaamista sekä kannustaa työsuorituksia ja ammatissa kehittymistä.

2 § Palkanosat

Työntekijän kuukausipalkka määräytyy peruspalkan, mahdollisen kokemuslisan (1.7.2015 lukien), suoritusperusteisen palkanosan sekä mahdollisen henkilökohtaisen lisän perusteella.

3 § Peruspalkka ja vaativuusryhmät

1. Peruspalkka määräytyy työtehtävän vaativuuden perusteella. Vaativuusryhmä ja peruspalkka määritellään työsuhteen alkaessa huomioiden seuraavat:
  - a) Tehtävien edellyttämä tieto- ja vuorovaikutusympäristö:
    - Tehtävien edellyttämä kokemus, tieto ja taito
    - Tehtävän vuorovaikutusympäristön haastavuus
  - b) Tehtävän ohjaus ja päätöksentekoympäristö:
    - Päätöksenteon luonne/ratkaisujen vaikeusaste
    - Työssä tarvittava ohjaus/omatoimisuus
  - c) Vastuu ja rooli päätöksenteossa:
    - Tehtävien vaikutus ja suhde organisaation toimintaan
2. Työnantajan edustaja arvioi tehtävän vaativuuden ja määrittää vaativuusryhmän.

Soveltamisohje:

Työn vaativuutta arvioidaan ottaen yleisesti huomioon esimerkiksi:

- Tehtävän laaja-alaisuus
- Työn itsenäisyys
- Tehtävän vastuut
- Erityiset taloudelliset tai ekumeeniset tehtävät
- Kulttuuriperinnön erityinen hoitaminen

- Kielitaitovaatimus
- Työpisteiden määrä ja välimatkat

Esimiestehtävien osalta huomioidaan lisäksi esimerkiksi:

- Työpaikan koko ja henkilöstön määrä
- Organisaation toiminnan monipuolisuus
- Organisaation tila ja kehitysnäkymät
- Seurakuntalaisten väestörakenne ja monikulttuurisuus

3. Vaativuusryhmät:

Vaativuusryhmä	Tehtävän vaativuuden kuvaus
I	<p>Työt opitaan pääasiassa työssä oppimalla sekä kokemuksen ja/tai ammatillisen koulutuksen kautta. Työt ovat perustehtäviä. Työssä tarvitaan käytännön kautta hankittua tietoa tavanomaisista menettelytavoista.</p> <p>Työ voi vaatia ammatillista erityisosaamista ja sitä syventävää ammatikokemusta.</p> <p>Esimerkiksi: Kiinteistöhuolto, vahtimestarit, ruokahuolto, hautausmaa</p>
II	<p>Ammatillisella erityisosaamisella ja syvällisellä tiedolla alan perustehtävistä hallitaan työ myös uusissa ja vaihtelevissa ongelmatilanteissa.</p> <p>Työ voi edellyttää syvällistä tietoa ja kykyä soveltaa ammatillista erityisosaamista oman alan perustehtävissä. Työtä ohjataan jossain määrin, vaativimmat työt voivat olla asiantuntijatehtäviä.</p> <p>Esimerkiksi: Virasto, asiakaspalvelu, toimisto</p>
III	<p>Työssä tarvitaan syvää ammatillista osaamista ja usein sitä täydentäviä opintoja. Asiantuntijatyötä, johon voi sisältyä kirkon uskoon ja oppiin liittyviä osaamisvaatimuksia.</p> <p>Työ edellyttää usein syvällistä erikoistumista tiettyyn tietoon alueeseen. Työ vaikuttaa tyypillisesti paljon seurakuntalaisten ja sidosryhmien kokemukseen kirkon toiminnasta.</p> <p>Esimerkiksi: Kasvatus- ja diakoniatyö, erityistehtävät kuten konservaat-tori tai it-asiantuntija.</p>

IV	<p>Asiantuntijatyö edellyttää tiettyyn osaamisalueeseen liittyvää teoreettista koulutusta ja mahdollisesti harvinaista kompetenssia. Työ asettaa kirkon uskon ja oppiin liittyviä merkittäviä osaamisvaatimuksia. Tehtävässä usein vaikutetaan voimakkaasti seurakunnan julkisuuskuvaan. Tehtävä voi olla myös esimiestehtävä.</p> <p>Työ voi olla johtavan asiantuntijan työtä. Tehtävässä voidaan vastata toiminnoista tai se voi olla projektien ja toimintakokonaisuuksien suunnittelua tai johtamista, myös kansainvälisissä yhteyksissä. Työssä korostuu kirkon opin ja perinteen syvä tuntemus ja työhön liittyy yleensä syvä hengellinen ulottuvuus.</p> <p>Esimerkiksi: Papisto, kanttorit sekä hallinnon asiantuntijat</p>
V	<p>Työ on kokonaisvastuullinen valtakunnallinen, alueellinen tai paikallinen johto- tai erityisasiantuntijatehtävä. Työssä johdetaan organisaatiota, joka on valtakunnallisesti erityisen merkittävässä asemassa. Työssä korostuu kirkon opin ja perinteen erityisen syvä tuntemus ja ymmärtäminen sekä niiden soveltaminen johtamistyöhön. Työhön liittyy erittäin syvä hengellinen ulottuvuus.</p> <p>Esimerkiksi: Kirkkoherrat ja muut johtotehtävät</p>

Vaativuusryhmissä mainitut työnimikkeet ja tehtävät ovat esimerkkejä, eivätkä sitovia luokitteluja. Näin ollen vaativuusryhmässä mainittu työnimike tai tehtävä voi sijoittua myös muuhun vaativuusryhmään.

4. Vaativuusryhmien peruspalkat:

Vaativuusryhmä	1.6.2025	1.5.2026	1.5.2027
I	1987,06 - 2139,80	2030,78 - 2186,88	2071,4 - 2230,62
II	2381,23 - 2477,08	2433,62 - 2531,58	2482,29 - 2582,21
III	2627,06 - 2913,32	2684,86 - 2977,41	2738,56 - 3036,96
IV	3215,93 - 3540,42	3286,68 - 3618,31	3352,41 - 3690,68
V	3898,39 - 5209,87	3984,15 - 5324,49	4063,83 - 5430,98

4 §

Kokemuslisä

1. Työntekijälle maksetaan kokemuslisää, joka lasketaan työntekijän peruspalkan pohjalta seuraavasti:

Työskentelyvuosia	Kokemuslisä %
4	4
8	8
10	12

2. Kokemuslisään oikeuttavaa aikaa on päätoiminen työskentely tämän työehtosopimuksen tarkoittaman työnantajan palveluksessa. Jos työaika viikossa on alle 19 tuntia, otetaan ko. työskentelyajasta huomioon enintään puolet.
3. Toisen työnantajan palveluksessa oloaika otetaan työehtosopimusta tehtäessä huomioon sen mukaan, missä määrin kokemuksesta arvioidaan olevan hyötyä työtehtävän hoitamisessa.
4. Oikeus kokemuslisään alkaa siihen oikeuttavan työskentelyajan täyttymistä seuraavan kuukauden alusta lukien.
5. Huomioon otetaan ne kalenterikuukaudet, joilta työntekijä on vuosilomalain mukaisesti työskennellyt vähintään 14 työpäivänä tai työstä poissaolopäivät ovat olleet vuosilomalain mukaisia työssäolon veroisia päiviä.
6. Kokemuslisän määrittäminen:

Pöytäkirjamerkintä:

Kokemuslisään hyväksi luettava työskentelyaika määritetään työehtosopimuksessa tai muutoin kirjallisesti työsuhteen aikana.

5 §

Suoritusperusteinen palkanosa

1. Suoritusperusteinen palkanosa perustuu suoritusarviointiin, jonka tavoitteena on oikeudenmukainen, kokemuksen ja työtehtävien monipuolisuuden huomioon ottava yksilöllinen palkkaus ja joka antaa työntekijälle mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan ja vaikuttaa ansiotasoonsa.

Suoritusarvioinnin perusteet:

- Ammatinhallinta
- Työn tuloksellisuus ja laatu
- Toimintaympäristön hallinta

2. Suoritusperusteisen palkanosan määrä lasketaan peruspalkan pohjalta ja sen suuruus ennen kokemuslisän 1.7.2015 käyttöönottoa on enintään 28,8 %. Kokemuslisän käyttöönoton jälkeen suoritusperusteinen palkanosa on enintään 16,8 %.

3. Suoritusperusteinen palkanosa määritellään neljän kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta, mutta ei kuitenkaan ennen koeajan päättymistä, jolloin se määritellään kuukauden kuluessa koeajan päättymisestä. Suoritusarviointi tehdään kerran vuodessa kehityskeskustelujen yhteydessä.
4. Lisäkouluttautuminen omassa ammatissa saattaa lisätä henkilön käytettävyyttä erikoistumista tai laaja-alaisuutta tehtävän hallinnassa. Se kertoo työntekijän pyrkimyksestä kehittyä ammatissaan ja työtehtävissään.
5. Suoritusperusteisen palkanosan suuruuden ratkaisee työnantaja. Työnantajan päätös suoritusperusteisen palkanosan perusteista annetaan asianomaiselle työntekijälle tiedoksi kirjallisesti.

6 § Henkilökohtainen lisä

Työntekijälle maksetaan henkilökohtaista lisää, jos hänen yksilöllinen kokonaispalkkansa ylittää palkkausjärjestelmän edellä 3-5 §:ssä määritetyt palkanosat.

7 § Sijaisen palkka

Sijaisen, joka ei täytä tehtävän kelpoisuusehtoja, palkka on vähintään 80,05 % asianomaisen vaativuusryhmän peruspalkasta. Sijaisuuden vuoden ylittävältä osalta on määritettävä lisäksi suoritusperusteinen palkanosa.

8 § Harjoittelijan palkka

1. Harjoittelijan palkka on 61,20 – 80,05 % asianomaisen vaativuusryhmän peruspalkasta opintojen määrään tai muihin vastaaviin seikkoihin perustuen.
2. Kesäharjoittelijan palkka on 65,90 % alimman vaativuusryhmän peruspalkasta.
3. Harjoittelijalle ja kesäharjoittelijalle ei makseta suoritusperusteista palkanosaa.

9 § Palkan tarkistaminen

1. Työntekijän tehtävien vaativuuden muuttuessa siten, että työnantaja luokittelee tehtävän kuuluvaksi eri vaativuusryhmään, tarkistetaan muutosten vaikutus palkkausperusteisiin. Tällöin tehtävien muutoksen tulee olla pysyvä. Tilapäisistä tehtävänmuutoksista sovitaan erikseen.
2. Työntekijän tehtävissä tapahtuneita muutoksia tarkastellaan vuosittaisessa kehityskeskustelussa ja mahdolliset muutokset kirjataan.
3. Peruspalkan tarkistaminen on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa tehtävien vaativuuden muuttumisesta.

10 § Työehtosopimuksen palkkaratkaisu

1. Työehtosopimusosapuolet sopivat kulloinkin palkkaratkaisun sopimuskaudelle.
2. Peruspalkkojen korottamisella tarkoitetaan palkkausjärjestelmän 3 §:n vaativuusryhmien peruspalkkojen korottamista.
3. Työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän 4 §:n kokemuslisä ja 5 §:n suoritusperusteinen palkanosa lasketaan 3 §:n peruspalkan pohjalta.
4. Yleiskorotuksen toteuttaminen ja vaikutukset:

Esimerkiksi historiasyistä johtuen joidenkin työntekijöiden yksilöllinen kokonaispalkka voi olla korkeampi kuin työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän 3-5 §:n perusteella määräytyvä palkka. Tällaisten työntekijöiden korkeamman kokonaispalkan pohjalta tehdään ns. yleiskorotus, jotka kohdennetaan osaksi palkkausjärjestelmän 6 §:n henkilökohtaista lisää. Työnantaja kulloinkin seuraa edellä mainittua yksilöllistä palkkaa saavien työntekijöiden osalta sitä, missä vaiheessa työehtosopimuksen määrittämä palkkausjärjestelmä mahdollisesti tuottaa saman tai paremman palkan. Siinä tilanteessa työntekijän henkilökohtainen lisä lakkaa ja työntekijän reaali-palkka määräytyy työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän 3-5 §:n mukaan

Esimerkkejä palkkausjärjestelmän soveltamisesta

A.

Työntekijä on 28.2.2014 saakka kuulunut palkkaryhmään 6. Palkkatakua on ollut 6,2 %. Henkilökohtaista palkanosaa on ollut 28,8 %. Työskentelyvuosia on 8. Hänen kokonaispalkanosa on ollut 2909,12 euroa. Hänen vaativuusryhmä ja suoriutuminen säilyy vastaavan tasoisena nykyisellä työehtosopimuskaudella:

1.3.2014	1.7.2014	1.7.2015
Vaativuusryhmä 6	Vaativuusryhmä III	Vaativuusryhmä III
Tehtäväkohtainen palkka 2154,91 €	Peruspalkka 2308,51 €	Peruspalkka 2317,74 €
Palkkatakua 133,60 €	Palkkatakua ei tes:ssa	Palkkatakua ei tes:ssa
Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisä 185,42 € (8 % peruspalkasta)
Henkilökohtainen palkanosa 620,61 €	Suoritusperusteinen palkanosa 620,61 € (26,88 % peruspalkasta)	Suoritusperusteinen palkanosa 437,68 € (18,88 % peruspalkasta)
= 2909,12 €	= 2929,12 €	= 2940,84 €
Oli lähtötilanne	Korotusta tuli yhteensä 20 €	Korotusta tuli yhteensä 0,4 %

B.

Työntekijä on 28.2.2014 saakka kuulunut vaativuusryhmään 3. Palkkatakuuta on ollut 6,2 %. Henkilökohtaista palkanosaa on ollut 28,8 %. Työskentelyvuosia on 4. Hänen kokonaispalkkansa on ollut 2258,29 euroa. Hänen vaativuusryhmä ja suoriutuminen säilyy vastaavan tasoisena nykyisellä työehtosopimuskaudella:

1.3.2014	1.7.2014	1.7.2015
Vaativuusryhmä 3	Vaativuusryhmä I	Vaativuusryhmä I
Tehtäväkohtainen palkka 1672,81 €	Peruspalkka 1796,52 €	Peruspalkka 1803,71 €
Palkkatakuu 103,71 €	Palkkatakuuta ei tes:ssa	Palkkatakuuta ei tes:ssa
Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisä 72,15 € (4 % peruspalkasta)
Henkilökohtainen palkanosa 481,77 €	Suoritusperusteinen palkanosa 481,77 € (26,82 % peruspalkasta)	Suoritusperusteinen palkanosa 411,54 € (22,82 % peruspalkasta)
= 2258,29 €	= 2278,29 €	= 2287,40 €
Oli lähtötilanne	Korotusta tuli yhteensä 20 €	Korotusta tuli yhteensä 0,4 %

C.

Työntekijä on 28.2.2014 saakka kuulunut vaativuusryhmään 5. Palkkatakuuta on ollut 6,2 %. Henkilökohtaista palkanosaa on ollut 10 %. Työskentelyvuosia on 8. Hänen kokonaispalkkansa on ollut 2266,13 euroa. Hänen vaativuusryhmä ja suoriutuminen säilyy vastaavan tasoisena nykyisellä työehtosopimuskaudella:

1.3.2014	1.7.2014	1.7.2015
Vaativuusryhmä 3	Vaativuusryhmä II	Vaativuusryhmä II
Tehtäväkohtainen palkka 1950,20	Peruspalkka 2091,11	Peruspalkka 2099,47
Palkkatakuu 120,91 €	Palkkatakuuta ei tes:ssa	Palkkatakuuta ei tes:ssa
Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisää ei tes:ssa	Kokemuslisä 167,96 (8 % peruspalkasta)
Henkilökohtainen palkanosa 195,02 €	Suoritusperusteinen palkanosa 195,02 € (9,33 % peruspalkasta)	Suoritusperusteinen palkanosa 27,84 € (1,33 % peruspalkasta)
= 2266,13 €	= 2286,13	= 2295,27
Oli lähtötilanne	Korotusta tuli yhteensä 20 €	Korotusta tuli yhteensä 0,4 %

SOPIMUS LUOTTAMUSMIEHISTÄ JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUISTA

Luottamusmiehen valinta

1. Työntekijöillä on oikeus valita kaksi (2) luottamusmiestä jokaiseen hiippakuntaan, siten, että Helsingin hiippakuntaan valitut luottamusmiehet edustavat myös Filantropia ry:n palveluksessa olevia työntekijöitä ja Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan valitut luottamusmiehet edustavat myös ONL ry:n palveluksessa olevia työntekijöitä sekä kirkon palvelukeskuksen ja kirkollishallituksen työntekijöitä, jotka työskentelevät Kuopion ja Karjalan hiippakunnan alueella. Luottamusmiehen estyneenä ollessa hänen tehtäviään hoitaa ensisijaisesti samaan hiippakuntaan valittu toinen luottamusmies ja toissijaisesti toiseen hiippakuntaan valittu luottamusmies. Varaluottamusmiehiä ei valita.

Luottamusmies valitaan ortodoksisen kirkon tai sen seurakuntien taikka 1. kohdassa mainittujen järjestöjen työntekijöiden keskuudesta ja hänen tulee olla tämän työehtosopimuksen osapuolena olevan järjestön jäsen sekä perehtynyt työpaikan olosuhteisiin. Kirkon alat ry tekee luottamusmiehen valinnasta työpaikalla kirjallisen ilmoituksen kirkollishallitukselle.

Pöytäkirjamerkintä: Uusi luottamusmiesorganisaatio otetaan käyttöön 1.1.2026.

2. Luottamusmiehen valitsemista varten voidaan työpaikalla suorittaa vaali. Vaalin toimittaminen ja järjestäminen eivät saa häiritä työntekoa. Kaikille järjestäytyneille työntekijöille on varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalilajoista ja vaalipaikoista on sovittava työnantajan edustajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista.
3. Kirkollishallitukselle on ilmoitettava, milloin toiseen hiippakuntaan valittu luottamusmies toimii luottamusmiehen sijaisena.

Luottamusmiehen tehtävät ja oikeus saada tietoja

1. Luottamusmies toimii työntekijöitä yhteisesti koskevissa työsuhteasioissa työntekijöiden edustajana ja ortodoksisen kirkon yhteistoimintasopimuksen mukaisena henkilöstöryhmän edustajana yhteistoiminta-asioissa.
2. Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijän palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta, luottamusmiehelle on annettava kaikki tapauksen selvittämiseen tarvittavat tiedot.
3. Luottamusmiehellä on oikeus saada kirjallisesti seuraavat toimialueensa työntekijöitä koskevat henkilötiedot:
  - Työntekijän suku- ja etunimet
  - Palvelukseen tuloaika
  - Seurakunta, jossa työntekijä työskentelee.
  - Työntekijän vaativuusryhmä ja työtehtävien mukainen toimen nimike

- Määräaikaisen työntekijän työsuhteen kesto ja määräaikaisuuden peruste
4. Edellä mainitut tiedot annetaan kerran vuodessa. Uusista työntekijöistä tiedot annetaan joko kustakin työntekijästä erikseen välittömästi työsuhteen alettua tai ajanjaksoittain, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.
  5. Luottamusmiehen on pidettävä tehtävänsä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

Luottamusmiehen toimitilat

Työnantaja osoittaa luottamusmiehelle tarkoituksenmukaisen tilan, jossa voidaan käydä tehtävien hoitamista varten välttämättömät keskustelut. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää tavanomaisia toimistovälineitä luottamusmiestehtävien hoitamiseen.

Vapautus työstä

Tehtäviensä hoitamista varten luottamusmiehelle järjestetään tarvittaessa vapautusta työstään. Mikäli luottamusmiehen tehtävien laatu, heidän edustamien työntekijöiden lukumäärä, heidän vaihtuvuutensa, heidän työpisteittensä lukumäärä tai työpisteiden maantieteelliset etäisyydet edellyttävät luottamusmiehen vapauttamista hänen varsinaisesta työstään luottamusmiestehtävien hoitamista varten voidaan paikallisesti sopia luottamusmiehelle myönnettävästä tilapäisestä tai säännöllisesti toistuvasta vapautuksesta työstä luottamusmiestehtävien hoitamista varten.

Ansionmenetyksen korvaaminen

Luottamusmiehen palkkaa ei vähennetä, jos hän neuvottelee työaikanaan työnantajan edustajien kanssa tai jos hän toimii muuten työnantajan kanssa sovituissa tehtävissä.

Kustannusten korvaaminen

1. Kirkollishallitus maksaa luottamusmiehen luottamusmiestehtävien hoitamisesta aiheutuneet matkakustannukset sekä päivärahat kulloinkin voimassa olevan verohallituksen päätöksen verovapaista matkakustannusten korvauksista mukaisesti.
2. Luottamusmieskorvauksena maksetaan tehtävien hoidosta 50 euroa kuu-
kaudessa 1.6.2025 alkaen.

Luottamusmiehen palkka- ja siirtosuoja

1. Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän hoitamisen takia.
2. Luottamusmiehenä toimivaa ei saa tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden siirtää alemmpipalkkaiseen työhön kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Luottamusmiestehtävän takia häntä ei saa erottaa työstä.

3. Luottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata ortodoksisessa kirkossa tapahtuvaa ansiokehitystä.

Työsuojeluvaltuutettu

Työpaikalla, jossa säännöllisesti työskentelee vähintään kymmenen työntekijää, työntekijöiden on valittava keskuudestaan työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua.

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen irtisanominen

1. Jos työvoimaa irtisanoaan tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimus voidaan työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti irtisanoa vain, kun työ kokonaan päättyy eikä hänelle voida järjestää muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä tai kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7 luvun 4 §:n mukaisesti.
2. Luottamusmiehestä tai työsuojeluvaltuutetusta johtuvasta syystä häntä ei saa irtisanoa ilman työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 1 momentin edellyttämää niiden työntekijöiden suostumusta, joita hän edustaa.
3. Työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä sovelletaan myös luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen kyseisen tehtävänsä päättymisen jälkeen.

Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on 7.3.2025 lukien voimassa toistaiseksi. Sopimus on irtisanoittavissa kuten työehtosopimus.

YHTEISTOIMINTASOPIMUS

1. Tätä sopimusta sovelletaan tässä sopimuksessa määritettyyn ortodoksisen kirkon yhteistoimintaan, kun työnantajan palveluksessa on säännöllisesti vähintään 4 työntekijää.
2. Yhteistoiminnan tarkoituksena on työpaikan toiminnan ja vuorovaikutuksen edistäminen. Yhteistoiminnan tarkoituksena on lisäksi antaa ortodoksisen kirkon palveluksessa olevalle henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työolosuhteitaan koskevien päätösten valmisteluun ja seurantaan, edistää seurakunnan palvelukykyä ja sen toiminnan tuloksellisuutta. Työolosuhteisiin vaikuttamalla pyritään edistämään työn turvallisuutta ja terveellisyttä sekä henkilöstön työssä jaksamista.
3. Työpaikkakokous on työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoimintaelin, jossa käsitellään seuraavia asioita:
  - a) Työhönoton periaatteet, sen menetelmät, työhönoton yhteydessä ja työsuhteen aikana kerättävät ja työhön tulijalle annettavat tiedot sekä työhön perehdyttämisen järjestelyt.
  - b) Työterveyshuollon järjestämisen yleiset suuntaviivat ja toiminnan suunnittelu.
  - c) Henkilöstön asemaan olennaisesti vaikuttavat kehittämis- ja laitehankkeet sekä muutokset työtehtävissä, työmenetelmissä, töiden ja työtilojen järjestelyissä sekä siirrot työtehtävästä toiseen.

Soveltamisohje:

Mikäli muutokset vaativat irtisanomisperustetta, tulee ne käsitellä 4. kohdan mukaisesti.

- d) Henkilöstöön kohdistuvan teknisen valvonnan tarkoitus, käyttöönotto ja siinä käytettävät menetelmät.
- e) Talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelma. Työnantaja antaa työntekijöille tai heidän edustajalleen hyvissä ajoin tiedot talousarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta.

Työpaikkakokouksen kutsuu koolle työnantajan edustaja, joka toimii myös kokouksen puheenjohtajana. Työpaikkakokous on kutsuttava koolle, jos vähintään puolet työpaikan henkilöstöstä sitä esittää. Työpaikkakokoukseen on oikeus osallistua jokaisella, jota asia koskee. Työpaikkakokouksessa voidaan tarpeen mukaan käsitellä myös työympäristöasioita.

4. Tuotannollisista ja taloudellisista syistä toimeenpantavista lomauttamisista, osa-aikaistamisista ja irtisanomisista sekä niihin liittyvistä koulutus- ja uudelleensijoittamisratkaisuista neuvotellaan yhteistoimintamenettelyssä.

Yhteistoimintamenettelyssä työnantaja neuvottelee ennen tässä kohdassa tarkoitettujen asiain ratkaisemista valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista niiden työntekijöiden kanssa, joita asia

koskee tai heidän edustajiensa kanssa. Mikäli yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluva asia koskee yksittäistä työntekijää, asia käsitellään ensisijaisesti työntekijän ja hänen esimiehensä välillä ja tällöin työntekijä voi tarvittaessa pyytää luottamusmiestä tai työsuojeluvaltuutettua mukaansa. Työntekijöiden edustajana yhteistoimintamenettelyssä voi toimia luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu.

Työnantajan on tiedotettava yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvassa asiassa tekemästään ratkaisusta viivytyksettä asianomaisille työntekijöille sekä heidän edustajilleen.

Suositus:

Jos seurakunnalla on edessään merkittäviä rakenteellisia muutoksia tai uudistuksia, on suositeltavaa, että työnantaja tiedottaa tulevista muutoksista tai uudistuksista jo hyvissä ajoin ennen muutoksen tai uudistuksen toteutumista.

Merkittäviä rakenteellisia muutoksia ja uudistuksia valmisteltaessa ja toimeenpantaessa seurakunta pyrkii kiinnittämään huomiota henkilöstön hyvinvointiin. Työhyvinvoinnin tukemiseksi tulisi olla käytettävissä tarpeelliset resurssit ja toimenpiteet.

5. Ennen työpaikkakokouksen tai yhteistoimintamenettelyn aloittamista työnantajan tulee mahdollisuuksien mukaan antaa asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot henkilöstölle tai sen edustajille.
6. Tämän sopimuksen soveltamista seuraavat ja sitä koskevia ohjeita antavat sopijapuolet yhteisesti neuvotellen. Sopimuksen soveltamisesta syntyvästä erimielisyydestä neuvotellaan sen mukaan, kun ortodoksien kirkon työehtosopimuksen 36 §:ssä on sovittu.
7. Tämä sopimus on 24.4.2020 lukien voimassa toistaiseksi. Sopimus on irtisanottavissa kuten työehtosopimus.

SOPIMUS PAPIEN JA KANTTORIEN TOIMITUSPALKKIOISTA

1 § Toimituspalkkioon oikeutetut sekä toimituspalkkion maksamisen edellytykset

Seurakunnat maksavat toimituspalkkiota papille ja kanttorille, jonka kanssa seurakunta on sopinut 2 §:ssä mainitun toimituksen tai tehtävän suorittamisesta. Toimituspalkkiota ei makseta papille ja kanttorille, joka on kyseisen seurakunnan työntekijä.

Toimituspalkkion maksamisen edellytyksenä on, että toimituksen tai tehtävän suorittamisesta on sovittu etukäteen seurakunnan kanssa ja että seurakunnan omat työntekijät ovat estyneitä toimitusta tai tehtävää suorittamasta. Toimituspalkkiota ei makseta, jos toimituksen tai tehtävän suorittaminen on perustunut yksinomaan yksityisen seurakuntalaisen pyyntöön.

Toimituspalkkiota voidaan maksaa myös, jos seurakunta sopii toimituksen tai tehtävän suorittamisesta papin tai kanttorin kanssa tämän vapaapäivänä, papin tai kanttorin tehtäviä on otettu hoitamaan kirkon eläkettä saava henkilö, tai jos papille tai kanttorille annetaan lyhyeksi ajaksi määräys hoitaa toista papin tai kanttorin tehtävää oman tehtävän ohella.

Toimituspalkkiota ei makseta seurakunnan tilaisuudessa vierailevalle papille tai kanttorille, joka saa palkkaa muulta työnantajalta, tai jos toimituksia suoritetaan vastavuoroisuuden periaatetta noudattaen.

Toimituspalkkioon oikeutetut tulee aina asianmukaisesti vakuuttaa.

2 § Toimituspalkkioiden määräytyminen

Toimituspalkkiona maksetaan papille ja kanttorille tuntikorvaus toimitukseen tai tehtävään käytetyltä ajalta. Tuntikorvauksen suuruus on kyseisen tehtävän vaativuusryhmän peruspalkasta laskettu tuntipalkka.

Papille tai kanttorille, joka ei täytä Ortodoksisen kirkon kirkkojärjestyksen 132 § tai 133 § mukaisia kelpoisuusehtoja, maksetaan vähintään 80,05 % edellä mainitusta korvauksesta.

Toimituspalkkion sijasta voidaan myös maksaa päiväpalkkaa, mikäli papin tai kanttorin kanssa sovitaan useamman toimituksen tai tehtävän suorittamisesta päivässä.

Oman tehtävän ohella toisen papin tai kanttorin tehtävää hoidettaessa toimituspalkkion tai päiväpalkan suuruus voi olla enintään 35 prosenttia 2 §:n mukaisesta toimituspalkkiosta tai päiväpalkasta.

Kullekin toimitukselle annetaan tuntimääräsuositus, jonka mukaan toimituspalkkio voidaan maksaa. Koska kyseessä on suositus, voidaan tuntimäärien osalta noudattaa myös poikkeavaa käytäntöä seurakunnassa tai yksittäistapauksessa esimerkiksi toimituksen keston vuoksi.

Seurakunta päättää toimitusten tuntimäärät.

Suosituksessa määritetyt tuntimäärät kattavat toimituksen valmistelun mahdollisine etukäteiskeskusteluineen ja harjoituksineen, itse toimituksen sekä mahdollisen muun toimituksen jälkeiseen juhlaan osallistumisen, ellei poikkeuksellisesti muuta sovita.

Työmarkkinaosapuolten suositus tuntimääristä papeille ja kantoreille on seuraava:

Toimitus	Tunnit
Kaste	1
Vainajan muistopalvelus	1
Kiitosrukouspalvelus	1
Avioliittoon vihkiminen	2
Hautaus ja muistotilaisuus	2
Kodin pyhitys	2
Sunnuntain ja kirkollisen juhlapäivän liturgia / vigilia	3
Liturgia, hautaus ja muistotilaisuus	4

3 § Lasku

Toimituspalkkio ja mahdollinen korvaus matkakustannuksista maksetaan kirjallisen laskun perusteella. Lasku on esitettävä seurakunnalle kahden kuukauden kuluessa toimituksen suorittamisesta.

4 § Matkakustannukset

Toimituksen suorittajalle voidaan korvata kohtuulliset matkakustannukset Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimuksen mukaisesti.

5 § Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa 7.3.2025 lukien 31.1.2028 saakka. Sopimus on irtisanottavissa kuten työehtosopimus.

TYÖSOPIMUSMALLI

TYÖSOPIMUS	
1. Osapuolet	Työnantaja, Y-tunnus ja osoite: Työntekijä, henkilötunnus ja osoite: Työntekijä tekee työtä työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena.
2. Voimassaolo	☐ Työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva. Irtisanomisaika määräytyy työehtosopimuksen 3 §:n mukaan. ☐ Työsuhde on määräaikainen ja sen kalenterijakso tai arvioitu kesto on: Määräaikaisuuden syy on:
3. Työnteon alkamisajankohta	
4. Koeaika	☐ Koeajasta (työehtosopimuksen 3 §) on sovittu ja se päättyy päivämäärällä:
5. Työntekopaikka / -paikat	
6. Pääasialliset työtehtävät	Työntekijä tekee tarvittaessa muutakin työpaikan tavanomaiseen toimintaan kuuluvaa työnantajan osoittamaa työtä.
7. Työaika	Työehtosopimuksen 7 §:n mukainen työntekijän säännöllinen työaika on:
8. Palkkaus	Vaativuusryhmä (palkkasopimuksen I-V) on työsuhteen alkaessa: Kokemuksiltaan oikeuttava (palkkasopimuksen 4 §) aika työsuhteen alkaessa: Työsuhteen alkaessa kokonaispalkka on:
9. Vuosiloma	Vuosiloma määräytyy työehtosopimuksen 24 §:n ja vuosilomalain 2 luvun mukaan.
10. Muut ehdot	
11. Liitteet	
12. TES	Lainsäädännön lisäksi työsuhteessa noudatetaan kulloinkin sovellettavaa Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimusta (Palvelualojen työnantajat PALTA ry ja Kirkon alat ry) sekä työpaikan sisäisiä ohjeita ja sääntöjä siltä osin, kuin tässä sopimuksessa ei ole sovittu työntekijälle paremmista ehdoista.
13. Allekirjoitukset	Tämä työsopimus on laadittu kahtena samanasaisena kappaleena, yksi kummallekin sopijalle. Aika ja paikka: Aika ja paikka: Työnantajan edustaja Työntekijä

VAATIVUUSRYHMITTELYMALLI

VAATIVUUSRYHMITTELY SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON TYÖEHTOSOPIMUKSEN MUKAAN	
Peruste	Vaativuusryhmittely suoritetaan Suomen ortodoksisen kirkon 1.3.2014 – 31.1.2017 työehtosopimuksen osana olevan palkkausjärjestelmää, erityisesti sen 3 §:ää noudattaen. Ryhmittelyn osana suoritetaan työnantajan edustajan ja työntekijän välinen keskustelu.
Työnantaja	Työnantajan nimi:
Työntekijä	Työntekijä, tehtävän nimike ja liitteeksi tehtäväkuvaus:
Vaativuusryhmän asettaminen	Tässä määritellään: ☐ Uuden toimen vaativuusryhmä. ☐ Olemassa olevan toimen luokitus. Tällöin on huomioitava vanhasta, 2012-2014 työehtosopimuksesta seuraavaa: ryhmät 2-4 ovat uusi I, ryhmä 5 on uusi II, ryhmät 6-7 ovat uusi III, 8-9 ryhmät ovat uusi IV sekä 10-13 ryhmät ovat uusi V vaativuusryhmä.
Ryhmittelyn kriteerit	Ryhmittelyn kriteereinä käytetään työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän 3 §:n määritelmiä. - Tehtävien edellyttämä tieto- ja vuorovaikutusympäristö - Tehtävän ohjaus ja päätöksentekoympäristö - Vastuu ja rooli päätöksenteossa - Työn vaativuutta arvioidaan ottaen yleisesti huomioon esimerkiksi Lisäksi huomioidaan palkkausjärjestelmän 3 §:n soveltamisohje ja esimiestehtävät.
Lisätietoja / selvityksiä	Mahdollisina lisätietoina / selvityksinä merkitään:
Vertailu vaativuusryhmiin	Johtopäätökset tehtävän vaativuuden kuvauksesta:
Päätös ryhmitelystä	Työnantajan edustajan arvio tehtävän vaativuudesta ja määrittely vaativuusryhmäksi: Peruspalkan määrä: Vaativuusryhmittelyn aika ja paikka: Työnantajan edustajan nimenselvennys ja allekirjoitus
Vaikutus	☐ Uuden toimen luokitus. ☐ Vaativuusryhmittely säilyy samana kuin viimeksi. ☐ Vaativuusryhmittely nousi verrattuna edelliseen. ☐ Vaativuusryhmittely laskee.
Tiedoksianto	Tämä vaativuusryhmittelylomake täytetään kahtena kappaleena, toinen työntekijälle.
	Arvio seuraavan vaativuusryhmittelyn ajankohdasta:

palta

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10 6. krs
PL 62, 00131 Helsinki
Vaihde 020 595 5000
www.palta.fi

Kirkon alat

Kirkon alat ry
Asemamiehenkatu 2, 00520 HELSINKI
Puh. 0207 912 530
www.kirkonalat.fi